

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
“Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.”

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
Τμήμα Μελετών

Αρ. πρωτ.: 5797
Αθήνα, 25.11.2016

Ταχ. Δ/ση: Λεωφόρος Κηφισίας 7
Τ.Κ. – Πόλη: 115 23 Αθήνα
Πληροφορίες: Χ. Ζαράρη
Τηλέφωνο: 213 2124 734
eMail: eaadhsy@eaadhsy.gr
Τηλ. Κέντρο: 213 2124 700
fax: 213 2124 777
Ιστότοπος: www.eaadhsy.gr ή
www.hsppa.gr

ΠΡΟΣ: ΩΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ
(μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου)

ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΑ ΟΔΗΓΙΑ 15

Απόφαση 161/2016

ΘΕΜΑ: Οδηγίες συμπλήρωσης για το “*Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) του άρθρου 79 παρ. 4 του ν. 4412/2016 (Α 147)*”

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το “*Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης*” (εφεξής ΤΕΥΔ) εκπονήθηκε, από την Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (εφεξής Αρχή) στη βάση της νομοθετικής εξουσιοδότησης της παρ. 4 του άρθρου 79 του ν. 4412/2016¹, κατ' αντιστοιχία με το “*Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης*” και εγκρίθηκε με την με αρ. 158/2016 Απόφαση της Αρχής (ΦΕΚ Β/ 3698/16.11.2016 και ημερομηνία κυκλοφορίας 18.11.2016).

Το ΤΕΥΔ συνίσταται σε Υπεύθυνη Δήλωση των οικονομικών φορέων προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, και αποτελεί προκαταρκτική απόδειξη ότι ο οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 79 :

- (α) δεν βρίσκεται σε μια από τις καταστάσεις των άρθρων 73 και 74 λόγω της οποίας αποκλείεται ή μπορεί να αποκλεισθεί από διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης,
- (β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθορισθεί σύμφωνα με τα άρθρα 75, 76 και 77,
- (γ) κατά περίπτωση, τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και τα κριτήρια που έχουν καθορισθεί σύμφωνα με το άρθρο 84, για τον περιορισμό του αριθμού των πληρούντων τα κριτήρια επιλογής υποψηφίων που θα κληθούν να συμμετάσχουν και
- (δ) εφόσον η εκτιμώμενη αξία της υπό ανάθεση σύμβασης² υπερβαίνει το 1.000.000 € εκτός ΦΠΑ, ότι δεν συ-ντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 3310/2005 (Α 30).

1.Όπου στην παρούσα αναφέρονται άρθρα χωρίς να προσδιορίζεται περαιτέρω το θεσμικό πλαίσιο, πρόκειται για διατάξεις του ν. 4412/2016.

2.Αναφορικά με την υποβολή του ΤΕΥΔ, η περίπτωση (δ) εφαρμόζεται μόνο σε συμβάσεις δημοσίων έργων, καθόσον το κατώτατο όριο εκτιμώμενης αξίας δημόσιας σύμβασης έργου σε σχέση με την εφαρμογή των οδηγιών ανέρχεται σε 5.225.000€, μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.

A. Υποχρεωτική/Προαιρετική Χρήση του ΤΕΥΔ

1) Το ΤΕΥΔ το οποίο αποτελεί πρότυπο τεύχος με δεσμευτική ισχύ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 5 του άρθρου 53, χρησιμοποιείται υποχρεωτικά³ από τις αναθέτουσες αρχές σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών καθώς και διαγωνισμούς μελετών του Βιβλίου Ι του ν.4412/2016 των οποίων η συνολική προϋπολογισθείσα αξία είναι κατώτερη από τα όρια των περιπτώσεων (α), (β) και (γ) του άρθρου 5 και η έναρξη της διαδικασίας σύναψης τους, σύμφωνα με το άρθρο 120, λαμβάνει χώρα 20 ημέρες από τη δημοσίευση της με αρ. 158/2016 Απόφαση της Αρχής, ήτοι από 7.12.2016.

2) Οι αναθέτοντες φορείς του Βιβλίου ΙΙ του ν. 4412/2016 δύνανται, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 281, να χρησιμοποιούν το ΤΕΥΔ για διαδικασίες σύναψης συμβάσεων η συνολική προϋπολογισθείσα αξία των οποίων είναι κατώτερη από τα όρια των περιπτ. (α) και (β) του άρθρου 235, με την επιφύλαξη της παρ. 1 του άρθρου 308.

3) Στις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών ή γενικών υπηρεσιών άνω των 60.000€, για τις οποίες η χρήση του ΕΣΗΔΗΣ είναι υποχρεωτική σύμφωνα με το άρθρο 36, οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν το ΤΕΥΔ σε ηλεκτρονική μορφή κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην ΥΑ Π1/2390/2013 (Β/2677).

Ωστόσο, για διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών καθώς και για διαγωνισμούς μελετών, η υποχρεωτική χρήση ηλεκτρονικών μέσων και του ΕΣΗΔΗΣ και η συνακόλουθη υποχρέωση υποβολής του ΤΕΥΔ σε ηλεκτρονική μορφή άρχεται στις 18.04.2017, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ.2 του άρθρου 379, γεγονός που δεν αναιρεί την υποχρεωτική χρήση και υποβολή του ΤΕΥΔ.

B. Περιεχόμενο του ΤΕΥΔ

Για κάθε μία διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς προσαρμίζουν το ΤΕΥΔ σύμφωνα με τους όρους της εκάστοτε προκήρυξης των εγγράφων της σύμβασης που αναφέρονται στην προκήρυξη διαγωνισμού ή στην πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

Το ΤΕΥΔ περιλαμβάνει τις ακόλουθες ενότητες:

Μέρος Ι. Πληροφορίες σχετικά με την αναθέτουσα αρχή /τον αναθέτοντα φορέα και τη διαδικασία ανάθεσης.

Μέρος ΙΙ. Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα.

A. Πληροφορίες σχετικά με τον Οικονομικό Φορέα

B. Πληροφορίες σχετικά με τους νομίμους εκπροσώπους του Οικονομικού Φορέα

Γ. Πληροφορίες σχετικά με τη στήριξη σε ικανότητες άλλων φορέων

3. Το αίτημα υποβολής ΤΕΥΔ κρίνεται ως μη κατάλληλο, κατ' αντιστοιχία με τα οριζόμενα στον Κανονισμό 2016/7 για το ΕΕΕΣ (βλ. Παράρτημα 1), στις κάτωθι περιπτώσεις διαδικασιών ανάθεσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης :

i) στις περιπτώσεις όπου η δυνατότητα ανάθεσης περιορίζεται σε έναν προκαθορισμένο συμμετέχοντα όπως αναφέρεται στο άρθρο 32 και ειδικότερα στην παράγραφο 2 στοιχείο β), στην παράγραφο 4 στοιχείο β), στην παράγραφο 3 και στην παράγραφο 6 και στο άρθρο 269 στοιχεία γ), ε), στ) και θ) του ν. 4412/2016, και

ii) λόγω του επείγοντος χαρακτήρα της ανάθεσης σύμφωνα με το άρθρο 32 παράγραφος 2 στοιχείο γ) και το άρθρο 269 στοιχεία δ) και η) ή λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της συναλλαγής στην περίπτωση προμηθειών που είναι εισηγμένες και αγοράζονται σε χρηματιστήριο εμπορευμάτων σύμφωνα με το άρθρο 32 παράγραφος 4 στοιχείο γ) και το άρθρο 269 στοιχείο ζ)

iii) στις περιπτώσεις απευθείας ανάθεσης σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 118, εφόσον η αναθέτουσα αρχή απευθύνεται σε ένα οικονομικό φορέα.

Από την άλλη πλευρά, το ΤΕΥΔ εξυπηρετεί απόλυτα τον σκοπό του και πρέπει να ζητείται στις υπόλοιπες περιπτώσεις, οι οποίες χαρακτηρίζονται από την πιθανή συμμετοχή περισσότερων του ενός συμμετεχόντων και από την απουσία επείγοντος χαρακτήρα ή ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της συναλλαγής σύμφωνα με τις περιπτώσεις του άρθρου 32 παράγραφος 2 στοιχείο α), την παράγραφο 4 στοιχείο α), την παράγραφο 5 και το άρθρο 269 στοιχεία α), β), και ι).

Δ. Πληροφορίες σχετικά με υπερβολάβους στην ικανότητα των οποίων δεν στηρίζεται ο οικονομικός φορέας

Μέρος III. Κριτήρια αποκλεισμού:

Α: Λόγοι αποκλεισμού που σχετίζονται με ποινικές καταδίκες (η εφαρμογή τους είναι υποχρεωτική βάσει του άρθρου 73 παρ. 1. Η εφαρμογή τους είναι επίσης υποχρεωτική για τους αναθέτοντες φορείς που είναι αναθέτουσες αρχές σύμφωνα με το άρθρο 305 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο, ενώ οι αναθέτοντες φορείς εκτός των αναθετουσών αρχών μπορούν να αποφασίσουν να εφαρμόσουν τα εν λόγω κριτήρια αποκλεισμού).

Β: Λόγοι που σχετίζονται με την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης (η εφαρμογή τους είναι υποχρεωτική, βάσει του άρθρου 73 παράγραφος 2, σε περίπτωση τελεσίδικης και δεσμευτικής απόφασης. Υπό τους ίδιους όρους, η εφαρμογή τους είναι επίσης υποχρεωτική για τους αναθέτοντες φορείς που είναι αναθέτουσες αρχές σύμφωνα με το άρθρο 305 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο, ενώ οι αναθέτοντες φορείς εκτός των αναθετουσών αρχών μπορούν να αποφασίσουν να εφαρμόσουν αυτούς τους λόγους αποκλεισμού.).

Γ: Λόγοι που σχετίζονται με αφερεγγυότητα, σύγκρουση συμφερόντων ή επαγγελματικό παράπτωμα και άλλοι λόγοι αποκλεισμού (περιπτώσεις στις οποίες μπορεί να αποκλείονται οικονομικοί φορείς (άρθρο 73 παρ. 4). Για τους αναθέτοντες φορείς πρβλ άρθρο 305 παρ. 1).

Δ: Άλλοι λόγοι αποκλεισμού που προβλέπονται από την εθνική νομοθεσία (Άρθρο 8 παρ. 4 ν. 3310/2005 (Α' 30)⁴·

Μέρος IV. Κριτήρια ποιοτικής επιλογής⁵:

α: Γενική ένδειξη για όλα τα κριτήρια επιλογής

Α Καταλληλότητα.

Β: Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια.

Γ: Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα.

Δ: Συστήματα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης.

Μέρος V. Περιορισμός του αριθμού των πληρούντων τα κριτήρια επιλογής υποψηφίων⁶.

Μέρος VI. Τελικές δηλώσεις.

Γ. Στόχος του ΤΕΥΔ

Προς διευκόλυνση των αναθετουσών αρχών, των αναθέτοντων φορέων αλλά και των οικονομικών φορέων, σχετικά με τη διαμόρφωση και συμπλήρωση του ΤΕΥΔ βάσει των απαιτήσεων έκαστης συγκεκριμένης σύμβασης, παρέχονται οι κάτωθι οδηγίες συμπλήρωσης κατά το πρότυπο του Παραρτήματος 1 του “*Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης*”.

ΟΔΗΓΙΕΣ

Α. Γενικές οδηγίες και τρόπος διάθεσης του ΤΕΥΔ

Οι προσφορές σε ανοικτές διαδικασίες και οι αιτήσεις συμμετοχής σε κλειστές διαδικασίες, ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση, ανταγωνιστικούς διαλόγους ή συμπράξεις καινοτομίας πρέπει να

4. βλ. υποσημείωση με αρ. 3

5.Σύμφωνα με το άρθρο 305 παρ. 2, οι αναθέτοντες φορείς, είτε είναι αναθέτουσες αρχές είτε όχι, μπορούν να αποφασίσουν να εφαρμόσουν τα κριτήρια επιλογής που προβλέπονται στα άρθρα 75-77.

6.Για τους αναθέτοντες φορείς, είτε είναι αναθέτουσες αρχές είτε όχι, πρβλ άρθρο 304 παρ. 2

συνοδεύονται υποχρεωτικά από το ΤΕΥΔ, το οποίο θα έχουν συμπληρώσει οι οικονομικοί φορείς προκειμένου να παράσχουν τις απαιτούμενες πληροφορίες. Ο προσφέρων στον οποίο πρόκειται να ανατεθεί η σύμβαση, θα πρέπει να παρέχει επικαιροποιημένα τα σχετικά πιστοποιητικά και δικαιολογητικά⁷.

1) Κατά την προετοιμασία των εγγράφων της σύμβασης, για κάθε μία διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς πρέπει να δηλώνουν στην προκήρυξη διαγωνισμού, στα έγγραφα της σύμβασης που αναφέρονται στην προκήρυξη διαγωνισμού ή στην πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, ποιες πληροφορίες θα ζητηθούν από τους οικονομικούς φορείς, συμπεριλαμβανομένης ρητής δήλωσης σχετικά με το αν οι πληροφορίες που ορίζονται στα μέρη II και III⁸ πρέπει ή δεν πρέπει να παρέχονται για υπερβολικούς στις ικανότητες των οποίων δεν στηρίζεται ο οικονομικός φορέας⁹.

2) Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να επιλέξουν¹⁰ να περιορίσουν τις απαιτούμενες πληροφορίες σχετικά με τα κριτήρια επιλογής σε μία και μόνο ερώτηση, αν δηλαδή οι οικονομικοί φορείς πληρούν όλα τα απαιτούμενα κριτήρια επιλογής (ναι ή όχι). Ενώ ενδέχεται στη συνέχεια να ζητηθούν περαιτέρω πληροφορίες και/ή τεκμηρίωση.

3) Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας μπορεί να ζητεί από κάθε προσφέροντα ή υποψήφιο, σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, να υποβάλει όλα ή ορισμένα από τα απαιτούμενα πιστοποιητικά και δικαιολογητικά, όποτε αυτό κριθεί απαραίτητο για να διασφαλιστεί η ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας.

4) Το ΤΕΥΔ διατίθεται σε επεξεργάσιμη μορφή στην ιστοσελίδα της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ www.eaadhsy.gr και www.hspga.gr¹¹. Οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς προσαρμόζουν το ΤΕΥΔ σύμφωνα με τους όρους της εκάστοτε προκήρυξης διαγωνισμού, των εγγράφων της σύμβασης που αναφέρονται στην προκήρυξη διαγωνισμού ή στην πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Στη συνέχεια, το ΤΕΥΔ το οποίο αποτελεί έγγραφο της σύμβασης και αναπόσπαστο τμήμα αυτής, διατίθεται από την αναθέτουσα αρχή/αναθέτοντα φορέα προς τους οικονομικούς φορείς οι οποίοι συμπληρώνουν και διαβιβάζουν το ΤΕΥΔ στην αναθέτουσα αρχή/αναθέτων φορέα σε ηλεκτρονική¹² ή/και κατά περίπτωση σε έντυπη μορφή.

B. Οδηγίες συμπλήρωσης προς οικονομικούς φορείς

1) Στις περιπτώσεις όπου η προς σύναψη σύμβαση υποδιαιρείται σε τμήματα και τα κριτήρια επιλογής¹³ ποικίλλουν από τμήμα σε τμήμα, πρέπει να συμπληρώνεται ένα ΤΕΥΔ για κάθε τμήμα (ή ομάδα τμημάτων με τα ίδια κριτήρια επιλογής).

2) Ένας οικονομικός φορέας που συμμετέχει **μόνος του** (αυτοτελώς) και ο οποίος **δεν στηρίζεται** στις ικανότητες άλλων φορέων, προκειμένου να ανταποκριθεί στα κριτήρια επιλογής, συμπληρώνει **ένα** ΤΕΥΔ.

3) Ένας οικονομικός φορέας που συμμετέχει **μόνος του**, αλλά στηρίζεται στις ικανότητες ενός ή περισσότερων άλλων οικονομικών φορέων¹⁴, οφείλει να υποβάλλει χωριστό/ά ΤΕΥΔ (Μέρος II Γ) διασφαλίζοντας ότι η αναθέτουσα αρχή θα λάβει το δικό του ΤΕΥΔ μαζί με χωριστό/ά ΤΕΥΔ όπου παρατίθενται οι σχετικές πληροφορίες των ενοτήτων Α και Β του Μέρους II για **κάθε έναν από τους οικονομικούς φορείς στις ικανότητες των οποίων στηρίζεται**. Επίσης θα πρέπει να συμπεριληφθούν και οι πληροφορίες που απαιτούνται σύμφωνα με το Μέρος IV και τυχόν το Μέρος V, εφόσον είναι σχετικές με την

7.Εξαιρουμένων των συμβάσεων που βασίζονται σε συμφωνίες-πλαίσιο όταν οι συμβάσεις αυτές συνάπτονται δυνάμει της παρ. 4 του άρθρου 39 ή της περίπτωσης α' της παρ. 5 του άρθρου 39 του ν. 4412/2016.

8.Πληροφορίες σχετικά με τους λόγους αποκλεισμού.

9.Για τις περιπτώσεις που το (τα) τμήμα/τα της σύμβασης που προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπερβολαβίας δεν υπερβαίνουν το 30% της συνολικής αξίας της σύμβασης, όπου οι σχετικές πληροφορίες οφείλουν να παρέχονται υποχρεωτικά.

10.Η επιλογή αυτή συστήνεται ιδιαιτέρως στους συνοπτικούς διαγωνισμούς.

11.Στην ηλεκτρονική διεύθυνση http://www.eprocurement.gov.gr/webcenter/files/anakinoseis/ees_odigies.pdf, μπορείτε να βρείτε οδηγίες για την ηλεκτρονική συμπλήρωση του ΕΕΕΣ

12.Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής/ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών ή γενικών υπηρεσιών άνω των 60.000€, για τις οποίες η χρήση του ΕΣΗΔΗΣ είναι υποχρεωτική σύμφωνα με το άρθρο 36, οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν το ΤΕΥΔ ηλεκτρονικά σε μορφή αρχείου τύπου pdf και ψηφιακά υπογεγραμμένο. Για διαγωνισμούς μελετών, συμβάσεις δημοσίων έργων, μελετών και παροχής λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, η υποχρεωτική χρήση ηλεκτρονικών μέσων και του ΕΣΗΔΗΣ για διαγωνισμούς εκτιμώμενης αξίας άνω των 60.000€, άρχεται στις 18.04.2017, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ.2 του άρθρου 379.

13.Αυτό μπορεί να γίνει για τον ελάχιστο απαιτούμενο κύκλο εργασιών, ο οποίος σε τέτοιες περιπτώσεις πρέπει να προσδιορίζεται σε συνάρτηση με τη μέγιστη εκτιμώμενη αξία των μεμονωμένων τμημάτων.

14.Σύμφωνα με το άρθρο 78 παρ. 3, δεν δίδεται η δυνατότητα στήριξης στις ικανότητες άλλων φορέων στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών υπηρεσιών κάτω των ορίων.

ειδική ικανότητα ή ικανότητες στις οποίες στηρίζεται ο οικονομικός φορέας, ομοίως για καθένα από αυτούς.

4) Όταν σε μια διαδικασία ανάθεσης συμμετέχουν οικονομικοί φορείς υπό τη μορφή ένωσης ή κοινοπραξίας πρέπει να κατατίθεται για κάθε μέλος της ένωσης ή κοινοπραξίας, **χωριστό ΤΕΥΔ**, στο οποίο παρατίθενται οι πληροφορίες που απαιτούνται σύμφωνα με τα μέρη II έως V.

5) Σε περίπτωση που ο οικονομικός φορέας προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, τμήμα(τα) της σύμβασης το (α) οποίο (α) υπερβαίνει(ουν) το ποσοστό του τριάντα τοις εκατό (30%) της συνολικής αξίας της σύμβασης, ο οικονομικός φορέας υποβάλλει υποχρεωτικά χωριστά ΤΕΥΔ όπου παρατίθενται οι πληροφορίες που απαιτούνται σύμφωνα με τις ενότητες Α και Β του Μέρους III του ΤΕΥΔ για **κάθε έναν από τους** υπεργολάβους¹⁵. Επίσης, εφόσον στηρίζεται στις ικανότητες του(ς) θα πρέπει να συμπεριληφθούν και οι πληροφορίες που απαιτούνται σύμφωνα με το Μέρος IV και τυχόν το Μέρος V, εφόσον είναι σχετικές με την ειδική ικανότητα ή ικανότητες στις οποίες στηρίζεται ο οικονομικός φορέας, ομοίως για καθένα από **τους** υπεργολάβους.

Εφόσον το (τα) τμήμα (τα) της σύμβασης που θα ανατεθούν με τη μορφή υπεργολαβίας δεν υπερβαίνει (ουν) το 30% της συνολικής αξίας της σύμβασης, εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής να αποφασίσει και επομένως να ορίσει στην πρόσκληση ή στην προκήρυξη και στα έγγραφα της σύμβασης εάν οι σχετικές πληροφορίες των ενοτήτων Α και Β του Μέρους III πρέπει ή δεν πρέπει να παρέχονται για υπεργολάβους στις ικανότητες των οποίων δεν βασίζεται ο οικονομικός φορέας.

6) Σε όλες τις περιπτώσεις όπου περισσότερα από ένα φυσικά πρόσωπα είναι μέλη του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου ενός οικονομικού φορέα ή έχουν εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτό, κάθε άτομο ενδέχεται να πρέπει υπογράψει¹⁶ το ίδιο ΤΕΥΔ¹⁷, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τον οικονομικό φορέα συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων περί προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

7) Όσον αφορά την υπογραφή (ή τις υπογραφές) του ΤΕΥΔ, επισημαίνεται ότι ενδέχεται να μην είναι απαραίτητο να υπάρχει υπογραφή στο ΤΕΥΔ όταν αυτό διαβιβάζεται ως μέρος σειράς εγγράφων, των οποίων η αυθεντικότητα και η ακεραιότητα διασφαλίζεται μέσω της απαιτούμενης υπογραφής (ή υπογραφών) του μέσου διαβίβασης.

Γ. Δικαιολογητικά

1) Όταν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να λάβει τα σχετικά δικαιολογητικά απευθείας με πρόσβαση σε βάση δεδομένων, το ΤΕΥΔ περιέχει επίσης τις πληροφορίες που απαιτούνται για τον συγκεκριμένο σκοπό, όπως την ηλεκτρονική διεύθυνση της βάσης δεδομένων, τυχόν δεδομένα αναγνώρισης και, κατά περίπτωση, την απαραίτητη δήλωση συναίνεσης.

2) Στο ΤΕΥΔ προσδιορίζεται η δημόσια αρχή ή το τρίτο μέρος που είναι υπεύθυνο για την έκδοση των σχετικών δικαιολογητικών¹⁸ και περιλαμβάνει επίσημη δήλωση ότι ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση, εφόσον του ζητηθεί και χωρίς καθυστέρηση, να προσκομίσει τα εν λόγω δικαιολογητικά.

3) Η υποχρέωση των αναθετουσών αρχών και των αναθετόντων φορέων να λαμβάνουν τη σχετική τεκμηρίωση απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων η οποία διατίθεται δωρεάν ισχύει επίσης και όταν οι πληροφορίες που ζητούνται αρχικά σχετικά με τα κριτήρια επιλογής περιορίζονται σε μια απάντηση ναι ή όχι¹⁹. Συνεπώς, εφόσον ζητείται τέτοιου είδους ηλεκτρονική τεκμηρίωση, οι οικονομικοί φορείς θα παρέχουν στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα τις απαραίτητες πληροφορίες για τη

¹⁵ Σύμφωνα με το άρθρο 58 του ν. 4412/2016, η αναθέτουσα αρχή στα έγγραφα της σύμβασης **ζητάει** από τον προσφέροντα να αναφέρει στην προσφορά του το τμήμα της σύμβασης που προτίθεται να αναθέσει σε τρίτους καθώς και τους υπεργολάβους που προτείνει. Περαιτέρω, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 131, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς **μπορούν** να επαληθεύσουν τη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού για τους υπεργολάβους, ενώ σύμφωνα με την παρ. 6 του αυτού άρθρου 131, **εφόσον ο** προσφέρων προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους ποσοστό της σύμβασης **που υπερβαίνει το 30%, απαιτείται** οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς να επαληθεύσουν τη συνδρομή λόγων αποκλεισμού και επομένως πρέπει να υποβληθούν αντίστοιχα ΤΕΥΔ, σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 131.

¹⁶ Ζητήματα τεχνικής φύσεως αναφορικά με τη χρήση του ΤΕΥΔ στο πλαίσιο του ΕΣΗΔΗΣ θα εκδοθούν από τη Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή

¹⁷ Η υποχρέωση υπογραφής, αφορά ιδίως τα άτομα που αναφέρονται στο τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 για τις εταιρικές μορφές της Ο.Ε, Ε.Ε, Ε.Π.Ε και Α.Ε.

¹⁸ Εάν οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς έχουν δηλώσει ότι η παροχή γενικών πληροφοριών («ναι»/«όχι») σχετικά με την εκπλήρωση των κριτηρίων είναι επαρκής σε πρώτο στάδιο, δεν υφίσταται η εν λόγω υποχρέωση.

¹⁹ βλ. Μέρος IV (α)

λήψη της σχετικής τεκμηρίωσης κατά τον έλεγχο των κριτηρίων επιλογής αντί απευθείας στο ΤΕΥΔ.

4) Εάν ένα απόσπασμα από το σχετικό μητρώο, για παράδειγμα ποινικό μητρώο, είναι διαθέσιμο σε ηλεκτρονική μορφή στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα, ο οικονομικός φορέας μπορεί να δηλώνει πού βρίσκονται οι πληροφορίες (δηλαδή, την ονομασία του αποθετηρίου, τη διαδικτυακή διεύθυνση, τα στοιχεία του φακέλου ή του αρχείου κ.λπ.), ούτως ώστε η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας να μπορεί να ανακτήσει τις εν λόγω πληροφορίες. Αναφέροντας αυτές τις πληροφορίες ο οικονομικός φορέας συμφωνεί ότι η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας μπορεί να ανακτήσει τη σχετική τεκμηρίωση βάσει των διατάξεων του ν.2472/1997 (ΦΕΚ 50/Α) σχετικά με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, και ιδίως ειδικών κατηγοριών δεδομένων, όπως σχετικές με παραβάσεις, ποινικές καταδίκες ή μέτρα ασφαλείας.

5) Σύμφωνα με το άρθρο 83 “*Επίσημοι κατάλογοι εγκεκριμένων οικονομικών φορέων και πιστοποίηση από Οργανισμούς δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου*”, οι οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους εγκεκριμένων οικονομικών φορέων ή διαθέτουν σχετική πιστοποίηση από οργανισμούς δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου μπορούν, όσον αφορά τις πληροφορίες που απαιτούνται σύμφωνα με τα μέρη ΙΙΙ έως V, να υποβάλλουν στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα το πιστοποιητικό εγγραφής που εκδίδεται από την αρμόδια αρχή ή το πιστοποιητικό που εκδίδεται από τον αρμόδιο οργανισμό πιστοποίησης.

Δ) Κυρώσεις

Οι οικονομικοί φορείς είναι δυνατόν να αποκλείονται από τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης (άρθρο 73 παρ. 4 περιπτ. ζ) και υπόκεινται στις κυρώσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 22 του Ν. 1599/86 (ΦΕΚ 75/Α) σε περιπτώσεις σοβαρών ψευδών δηλώσεων κατά τη συμπλήρωση του ΤΕΥΔ ή, γενικότερα, κατά την παροχή των πληροφοριών που απαιτούνται για την εξακρίβωση της απουσίας των λόγων αποκλεισμού ή την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής, ή όταν οι οικονομικοί φορείς έχουν αποκρύψει τις πληροφορίες αυτές ή δεν είναι σε θέση να προσκομίσουν τα σχετικά δικαιολογητικά εντός της ταχθείσας, από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα, προθεσμίας.

Οι πληροφορίες που πρέπει να συμπληρώνονται από τις **αναθέτουσες αρχές** και τους **αναθέτοντες φορείς** παρατίθενται, για κάθε μέρος ή ενότητα, σε πλαίσιο με γκριζό χρώμα όπου οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς θα πρέπει να συμπληρώσουν τις πληροφορίες με τις οποίες θα είναι δυνατή η αδιαμφισβήτητη ταυτοποίηση της διαδικασίας σύναψης συγκεκριμένης σύμβασης.

Οι πληροφορίες που πρέπει να συμπληρώνονται από τον **οικονομικό φορέα** παρατίθενται, για κάθε μέρος ή ενότητα, σε πλαίσιο με λευκό χρώμα.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Πρόεδρος

Γεώργιος Καταπόδης

Εσωτερική Διανομή:

Γραφείο Προέδρου
 Γραφείο Διεθνών Σχέσεων
 Γραφείο Νομικού Συμβούλου
 Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Συμβάσεων
 Διεύθυνση Συντονισμού και Ελέγχου
 Διεύθυνση Νομικών Υπηρεσιών
 Διεύθυνση Βάσεων Δεδομένων και Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων
 Διεύθυνση Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης
 Περιφερειακό Γραφείο Θεσσαλονίκης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ:**1) Προεδρία της Δημοκρατίας**

2) Όλα τα Υπουργεία/ Γενικές-Ειδικές Γραμματείες (Γραφεία κ. Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών, Υφυπουργών, Δ/νσεις Νομοθετικού έργου, Τμήματα Προμηθειών, προς περαιτέρω ενημέρωση και εποπτευομένων φορέων)

- Υπουργείο Εσωτερικών (προς περαιτέρω κοινοποίηση και στους ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού, Τμήματα/ Γραφεία Προμηθειών),
- Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης,
- Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης,
- Υπουργείο Εθνικής Άμυνας,
- Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων (προς περαιτέρω κοινοποίηση και στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα [Πανεπιστήμια, Πολυτεχνεία, Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης,
- Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης,
- Υπουργείο Εξωτερικών,
- Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων,
- Υπουργείο Οικονομικών,
- Υπουργείο Υγείας,
- Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης
- Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού (προς περαιτέρω κοινοποίηση στις Εφορείες Αρχαιοτήτων,
- Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας,
- Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών,
- Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής,
- Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής,
- Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων,
- Υπουργείο Τουρισμού.

3) Επιτροπή Προμηθειών Υγείας

4) Όλες τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις (Γραφεία κ. Γενικών Γραμματέων, Δ/νσεις Νομοθετικού)

- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελοποννήσου – Δυτικής Ελλάδας - Ιονίου
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αιγαίου
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας – Θράκης

5) Ανεξάρτητες Αρχές

6) Κέντρο Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου, Μονάδα Παρακολούθησης Διαγωνισμών και Συμβάσεων.

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
“Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.”**

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

**ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
Τμήμα Μελετών**

Αθήνα, 13 Φεβρουαρίου 2018
Α.Π.: 949

Ταχ. Δ/ση: Κεφαλληνίας 45 & Κόμμα Τράκα
Τ.Κ. – Πόλη: 112 57, Αθήνα
Πληροφορίες: Π.Μπαράκου, Φ.Τοπάλη, Γ.Κυρίτσης,
Τηλ: 2132124741, -746, -738
email: eaadhsy@eaadhsy.gr

ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΑ ΟΔΗΓΙΑ 23

(Απόφαση 3/24-01-2018 της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων)

ΘΕΜΑ

«Ειδικά θέματα συμπλήρωσης του Τυποποιημένου Εντύπου Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) και του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (ΕΕΕΣ)»

Πίνακας περιεχομένων

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ.....	4
1.1 Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ).....	4
1.2 Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ).....	4
1.3 Γλώσσα σύνταξης του ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ.....	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΥΠΟΒΟΛΗ, ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ.....	6
2.1 Υποβολή.....	6
2.2 Προσαρμογή ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ από τις αναθέτουσες αρχές.....	6
2.2.1 Πεδία που δεν μπορούν να απαλειφθούν.....	6
2.2.1.1 Μέρος II. Α. Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα:.....	6
2.2.1.2. Μέρος III: Λόγοι αποκλεισμού:.....	7
2.2.1.3. Μέρος IV: Κριτήρια επιλογής:.....	8
2.2.2.4. Το Μέρος VI: Τελικές δηλώσεις.....	8
2.3 Συμπλήρωση ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ από τους οικονομικούς φορείς.....	8
2.3.1 Τα πεδία του ΤΕΥΔ/ ΕΕΕΣ είναι δεκτικά διευκρινίσεων ή/ και συμπληρώσεων.....	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΠΕΔΙΩΝ.....	10
ΤΟΥ ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ.....	10
3.1 Μέρος I' Πληροφορίες σχετικά με την αναθέτουσα αρχή/αναθέτοντα φορέα και τη διαδικασία ανάθεσης.....	10
3.2 Μέρος II: Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα.....	11
3.3 Μέρος III: Λόγοι αποκλεισμού.....	20
3.4 Μέρος IV: Κριτήρια επιλογής.....	23
3.5 Μέρος V: Περιορισμός του αριθμού των πληρούντων τα κριτήρια επιλογής υποψηφίων..	33
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΗΛΩΣΕΙΣ/ ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ.....	34
4.1 Τελικές δηλώσεις.....	34
4.2 Υπογραφή ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ.....	36

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο πλαίσιο της αρμοδιότητας της Αρχής για τη σύνταξη Κατευθυντήριων Οδηγιών (άρθρο 2 παρ. 2 περ. δ' του ν. 4013/2011, σε συνδυασμό με το αρ. 8 παρ. 2 περ. β' υποπ. γγ' του π.δ/τος 123/2012) και σε συνέχεια μεγάλου αριθμού έγγραφων και προφορικών ερωτημάτων, τα οποία υποβλήθηκαν στην Αρχή, σχετικά με την ορθή εφαρμογή και συμπλήρωση του Τυποποιημένου Εντύπου Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) και του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (ΕΕΕΣ), κρίθηκε σκόπιμη η σύνταξη της παρούσας Κατευθυντήριας Οδηγίας με θέμα «*Ειδικά θέματα συμπλήρωσης του «Τυποποιημένου Εντύπου Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) και του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (ΕΕΕΣ)*», προς υποβοήθηση των αναθετουσών αρχών/ αναθετότων φορέων, καθώς και των οικονομικών φορέων, κατά τη συμπλήρωση και υποβολή των εν λόγω εντύπων.

Η παρούσα Οδηγία εκδίδεται σε συνέχεια της με αρ. 15 (αρ. πρωτ. 5797/25.11.2016) Κατευθυντήριας Οδηγίας (Κ.Ο.) της Αρχής, η οποία εκπονήθηκε κατ' αντιστοιχία με τις Οδηγίες του Παραρτήματος 1 του Εκτελεστικού Κανονισμού 2016/7(ΕΕ), προκειμένου να αντιμετωπίσει ειδικότερα ζητήματα αναφορικά με τη συμπλήρωση του ΤΕΥΔ και του ΕΕΕΣ, καθώς, κατά το χρόνο έκδοσης τόσο του ΤΕΥΔ όσο και της Κ.Ο. 15, δεν ήταν δυνατός ο εντοπισμός του συνόλου των επιμέρους ζητημάτων, τα οποία ήταν δυνατόν να ανακύψουν κατά την εφαρμογή του νέου νομοθετικού πλαισίου για την ανάθεση των δημοσίων συμβάσεων.

Επισημαίνεται ότι οι οδηγίες που περιλαμβάνονται στην παρούσα αναφέρονται καταρχάς στη συμπλήρωση των τυποποιημένων εντύπων του ΤΕΥΔ και του ΕΕΕΣ, όπως αυτά εγκρίθηκαν με τη με αρ. 158/2016 Απόφαση της Αρχής (3698/ Β) και τον Εκτελεστικό Κανονισμό 2016/7 (ΕΕ) της Επιτροπής της 5ης Ιανουαρίου 2016 αντίστοιχα, καθώς ακολουθούν την ίδια δομή και διάρθρωση. Σημειώνεται, επίσης, ότι η οπτική απεικόνιση των πινάκων έχει ληφθεί από το ΤΕΥΔ και συνεπώς, διαφοροποιείται, εν μέρει, από τα αντίστοιχα πεδία του ΕΕΕΣ.

Ως προς τη δυνατότητα συμπλήρωσης του ΕΕΕΣ από αναθέτουσες αρχές/οικονομικούς φορείς, μέσω της δωρεάν πλατφόρμας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής <https://ec.europa.eu/tools/espdl> σημειώνεται ότι η αποτύπωση του τυποποιημένου εντύπου του ΕΕΕΣ στις φόρμες της εν λόγω πλατφόρμας διαφοροποιείται, εν μέρει, ως προς τη δομή σε σχέση με το έντυπο καθεαυτό, όπως αυτό εγκρίθηκε με τον ως άνω Εκτελεστικό Κανονισμό, ωστόσο, οι οδηγίες που παρέχονται με την παρούσα καταλαμβάνουν και τη συμπλήρωση των αντίστοιχων πεδίων της ηλεκτρονικής πλατφόρμας.

Σημειώνεται, περαιτέρω, ότι η διαφορετική, σε ορισμένα πεδία, ορολογία που χρησιμοποιείται τόσο στο τυποποιημένο έντυπο του ΕΕΕΣ όσο και στις αντίστοιχες φόρμες της ως άνω πλατφόρμας¹ σε σχέση με την ορολογία που χρησιμοποιείται στο ΤΕΥΔ, οφείλεται στο γεγονός ότι το επίσημο ελληνικό κείμενο του ως άνω Εκτελεστικού Κανονισμού έχει υιοθετήσει τη διατύπωση του κειμένου των Οδηγιών 2014/24/ΕΕ & 2014/25/ΕΕ, ως αυτά είχαν στην αρχική έκδοσή τους, ήτοι πριν την επίσημη διόρθωσή τους².

Ήδη, η Αρχή έχει αποστείλει επίσημο αίτημα διόρθωσης του ελληνικού κειμένου του Εκτελεστικού Κανονισμού προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και αναμένεται η έκδοση του επίσημου διορθωτικού, με το οποίο θα αντιμετωπιστεί το ως άνω ζήτημα της χρήσης διαφορετικής ορολογίας.

Τέλος, επισημαίνεται ότι καταβλήθηκε προσπάθεια ώστε το περιεχόμενο της παρούσας να αποτυπώνεται με όσο το δυνατόν περισσότερο κατανοητό τρόπο, λαμβανομένων υπόψη των αναγκών των αναθετουσών αρχών και των οικονομικών φορέων, τη διευκόλυνση του έργου τους, αλλά και την εύρυθμη και αποτελεσματική εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων, με στόχο να αποτελεί ένα χρηστικό εργαλείο για όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.

Για τις ανάγκες της παρούσας Κατευθυντήριας Οδηγίας και για την αποφυγή επαναλήψεων, όπου εφεξής στο κείμενο αυτής αναφέρεται ο όρος “αναθέτουσες αρχές” νοούνται και οι αναθέτοντες φορείς και όπου αναφέρεται ο όρος “συμβάσεις” νοούνται τόσο οι δημόσιες συμβάσεις του Βιβλίου Ι όσο και οι συμβάσεις του Βιβλίου ΙΙ του ν. 4412/2016.

1 Πρβλ. ενδεικτικά: Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Προμήθειας (ΕΕΕΠ) αντί Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ)/ παρτίδες αντί τμήματα/ όμιλοι οικονομικών φορέων αντί ενώσεις οικονομικών φορέων/ δημόσιες προμήθειες αντί διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων/ έγγραφα προμήθειας αντί έγγραφα διαδικασίας σύναψης σύμβασης, κλπ.

2 Πρβλ. Διορθωτικό Έγγραφο (ΕΕ L 135 της 24.5.2016, σ. 120 έως 204) της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και Διορθωτικό Έγγραφο (ΕΕ L 311 της 17.11.2016, σ. 26 έως 117) της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

1.1 Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ)

Το “*Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης*” (εφεξής ΤΕΥΔ)³, εγκρίθηκε με την με αρ. 158/2016 Απόφαση της Αρχής (Β 3698), αποτελεί πρότυπο έγγραφο σύμβασης με δεσμευτική ισχύ⁴, και χρησιμοποιείται υποχρεωτικά από τις αναθέτουσες αρχές σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων του Βιβλίου Ι του ν.4412/2016, των οποίων η συνολική προϋπολογισθείσα (εκτιμώμενη) αξία⁵ είναι κατώτερη από τα όρια των περιπτώσεων (α), (β) και (γ) του άρθρου 5 του εν λόγω νόμου και ανώτερη των 20.000€⁶, μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.

Οι αναθέτοντες φορείς του Βιβλίου ΙΙ του ν. 4412/2016 δύνανται, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 281, να χρησιμοποιούν το ΤΕΥΔ για διαδικασίες σύναψης συμβάσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω Βιβλίου, των οποίων η συνολική προϋπολογισθείσα (εκτιμώμενη) αξία είναι κατώτερη από τα όρια των περιπτ. (α) και (β) του άρθρου 235, με την επιφύλαξη της παρ. 1 του άρθρου 308.

1.2 Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ)

Το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) εγκρίθηκε με τον Εκτελεστικό Κανονισμό 2016/7(ΕΕ) της Επιτροπής της 5ης Ιανουαρίου 2016, στο Παράρτημα 1 του οποίου περιλαμβάνονται γενικές Οδηγίες εφαρμογής, ενώ στο Παράρτημα 2 περιέχεται το τυποποιημένο έντυπο του ΕΕΕΣ.

Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου ν. 4412/2016 (άρ. 79 παρ. 1 & 3), το ΕΕΕΣ γίνεται αποδεκτό υποχρεωτικά από τις αναθέτουσες αρχές σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων του Βιβλίου Ι, των οποίων η συνολική εκτιμώμενη αξία⁷ είναι ίση ή ανώτερη των ορίων των περιπτώσεων (α), (β) και (γ) του άρθρου 5, μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.

Ως προς τους αναθέτοντες φορείς του Βιβλίου ΙΙ του ν. 4412/2016, για τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω Βιβλίου, των οποίων η συνολική εκτιμώμενη αξία είναι ίση ή ανώτερη των ορίων των περιπτ. (α) και (β) του άρθρου 235, ισχύουν τα ακόλουθα:

- εάν είναι αναθέτουσες αρχές, τότε, υποχρεωτικά χρησιμοποιούν το ΕΕΕΣ για την προκαταρκτική απόδειξη των λόγων αποκλεισμού του άρθρου 73 και των τυχόν κριτηρίων επιλογής των άρθρων 75-82 που έχουν ορίσει στα έγγραφα της σύμβασης⁸,
- εάν δεν είναι αναθέτουσες αρχές, ωστόσο, είναι αναθέτοντες φορείς με άλλη ιδιότητα (π.χ. δημόσια επιχείρηση ή ιδιώτης που απολαμβάνει αποκλειστικό δικαίωμα⁹ για την άσκηση μίας ή περισσότερων από τις δραστηριότητες που απαριθμούνται στα άρθρα 228 έως 234) τότε:

³ Διευκρινίζεται ότι το ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ δεν περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τις τεχνικές προδιαγραφές. Περιλαμβάνει πληροφορίες μόνο ως προς τις προϋποθέσεις συμμετοχής: λόγους αποκλεισμού, κριτήρια επιλογής και αντικειμενικούς κανόνες περιορισμού του αριθμού των υποψηφίων (μόνο στις κλειστές διαδικασίες, ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση, διαδικασίες ανταγωνιστικού διαλόγου και συμπράξεις καινοτομίας).

⁴ Σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 5 του άρθρου 53 του ν. 4412/2016 στην οποία παραπέμπει η εξουσιοδοτική διάταξη έκδοσης του, δηλαδή η παρ. 4 του άρθρου 79 του ν. 4412/2016.

⁵ Για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 4412/2016

⁶ Κατόπιν τροποποίησης του άρθρου 93 του ν. 4412/2016 με το άρθρο 22 περ. 86 του ν. 4441/2016 (227/Α), για την απευθείας ανάθεση του άρθρου 118, δεν απαιτείται η προσκόμιση Υπεύθυνης Δήλωσης της παραγράφου 2 του άρθρου 79 του ν. 4412/2016, όπως αυτή αντικαταστάθηκε από το ΤΕΥΔ με την με αρ. 158/2016 (Β 3698) Απόφαση της Αρχής.

⁷ Βλ. ομοίως υποσημείωση 7

⁸ Πρβλ. άρθρα 305 και 307 ν. 4412/2016

⁹ Πρβλ. άρθρο 224 παρ. 1 & 2 ν. 4412/2016.

- ❖ υποχρεωτικά χρησιμοποιούν το ΕΕΕΣ, όταν κάνουν χρήση λόγων αποκλεισμού ή/ και κριτηρίων επιλογής του Βιβλίου Ι του ν. 4412/2016, για την προκαταρκτική απόδειξη αυτών¹⁰
- ❖ δεν χρησιμοποιούν το ΕΕΕΣ, εφόσον επιλέξουν να μην θέσουν στα έγγραφα της σύμβασης λόγους αποκλεισμού ή κριτήρια επιλογής του Βιβλίου Ι.

1.3 Γλώσσα σύνταξης του ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ

Στο άρθρο 53 του ν. 4412/2016 “Περιεχόμενο εγγράφων σύμβασης” ορίζεται “3. Τα έγγραφα της σύμβασης συντάσσονται υποχρεωτικά στην ελληνική γλώσσα και προαιρετικά και σε άλλες γλώσσες, συνολικά ή μερικά. Σε περίπτωση ασυμφωνίας μεταξύ των τμημάτων των εγγράφων της σύμβασης που έχουν συνταχθεί σε περισσότερες γλώσσες, επικρατεί η ελληνική έκδοση.”.

Στο άρθρο 92 του ν. 4412/2016 “Περιεχόμενο προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής”, ορίζεται: “4. Οι προσφορές και οι αιτήσεις συμμετοχής και τα περιλαμβανόμενα σε αυτές στοιχεία συντάσσονται στην ελληνική γλώσσα ή συνοδεύονται από επίσημη μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα.”

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, δεδομένου ότι το ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ αποτελεί έγγραφο σύμβασης¹¹ συντάσσεται υποχρεωτικά από την αναθέτουσα αρχή στην ελληνική γλώσσα.

Στην περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή κρίνει σκόπιμη τη σύνταξη του ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ και σε έτερη γλώσσα, πλην της υποχρεωτικής που είναι η ελληνική, οι οικονομικοί φορείς, οι οποίοι θα υποβάλλουν το ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ στη γλώσσα αυτή, θα πρέπει να το συνοδεύουν με επίσημη μετάφραση στην ελληνική γλώσσα, σύμφωνα με τα ως άνω ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 92 του ν. 4412/2106.

---

¹⁰ Βλ. προηγούμενη υποσημείωση

¹¹ Πρβλ. παρ. 4 του άρθρου 79 το οποίο παραπέμπει στην παρ. 5 του άρθρου 53 του ν. 4412/2016.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΥΠΟΒΟΛΗ, ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ

2.1 Υποβολή

Το ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ συνιστά προκαταρκτική απόδειξη ως προς τη μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού¹² και την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής¹³, ανάλογα με το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης, αντικαθιστώντας την υποχρέωση υποβολής των αντίστοιχων πιστοποιητικών.

Κατά συνέπεια, **οι αναθέτουσες αρχές δεν απαιτούν, κατά την υποβολή του ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ, και την παράλληλη υποβολή των σχετικών πιστοποιητικών/δικαιολογητικών**, διότι με τον τρόπο αυτό παρακάμπτεται ο ως άνω κανόνας της προαπόδειξης, που εισάγει ο ν. 4412/2016, με την υποβολή του ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ και προκαλείται πρόσθετο διοικητικό βάρος στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων¹⁴.

Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι εάν οι οικονομικοί φορείς υποβάλουν αυτοβούλως στον φάκελο «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» -πέραν του ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ- ένα ή περισσότερα από τα σχετικά πιστοποιητικά/δικαιολογητικά, η εν λόγω υποβολή δεν αποτελεί λόγο απόρριψης της προσφοράς και αποκλεισμού του προσφέροντος, η δε αναθέτουσα αρχή δεν ελέγχει τα εν λόγω δικαιολογητικά στην παρούσα φάση¹⁵.

2.2 Προσαρμογή ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ από τις αναθέτουσες αρχές

Οι αναθέτουσες αρχές προσαρμόζουν το ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ στην εκάστοτε διαδικασία σύναψης σύμβασης, διαμορφώνοντάς το, σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους (λόγους αποκλεισμού και κριτήρια επιλογής), που περιέχονται στα έγγραφα της σύμβασης.

Στο πλαίσιο αυτό προτείνεται οι αναθέτουσες αρχές να απαλείφουν, τα πεδία, των οποίων το περιεχόμενο δεν σχετίζεται με τους όρους της συγκεκριμένης διαδικασίας¹⁶.

2.2.1 Πεδία που δεν μπορούν να απαλειφθούν

Οι αναθέτουσες αρχές **δεν δύνανται να απαλείψουν** ορισμένα πεδία του ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ, καθώς η επιλογή αυτών δεν εναπόκειται στη διακριτική τους ευχέρεια.

Ειδικότερα, οι αναθέτουσες αρχές δεν μπορούν να απαλείψουν τα ακόλουθα πεδία:

2.2.1.1 Μέρος II. Α. Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα:

Όλα τα πεδία της Ενότητας Α του Μέρους II, στα οποία περιλαμβάνονται πληροφορίες σχετικές με τους οικονομικούς φορείς δεν δύνανται να απαλειφθούν.

¹² Ήτοι των υποχρεωτικών και όσων δυνητικών επιλέγονται από την αναθέτουσα αρχή ως όροι της εκάστοτε διακήρυξης/ πρόσκλησης

¹³ Ήτοι εκείνων που επιλέγονται από την αναθέτουσα αρχή, ως όροι της εκάστοτε διακήρυξης/ πρόσκλησης

¹⁴ Πρβλ. άρθρο 79 ν. 4412/2016, καθώς και την αιτιολογική σκέψη 84 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ.

¹⁵ Πρβλ. άρθρο 79 παρ. 5 σε συνδυασμό με άρθρο 103 ν. 4412/2016.

¹⁶ Επισημαίνεται ότι στη δωρεάν πλατφόρμα της Ε.Ε. η μη επιλογή κάποιου από τα μη υποχρεωτικά πεδία, έχει ως αποτέλεσμα, να μην εμφανίζεται το συγκεκριμένο πεδίο στην τελικά παραγόμενη ηλεκτρονική φόρμα. Αντίστοιχα στο ΤΕΥΔ, η αναθέτουσα αρχή κρίνεται σκόπιμο, για την αποφυγή σύγχυσης, ομοίως να απαλείφει τα σχετικά πεδία που δεν συνδέονται με όρους της συγκεκριμένης διαδικασίας.

Εξάιρεση αποτελεί το πεδίο που ακολουθεί:

<p>Μόνο σε περίπτωση προμήθειας κατ' αποκλειστικότητα, του άρθρου 20: ο οικονομικός φορέας είναι προστατευόμενο εργαστήριο, «κοινωνική επιχείρηση»⁴ ή προβλέπει την εκτέλεση συμβάσεων στο πλαίσιο προγραμμάτων προστατευόμενης απασχόλησης;</p> <p>Εάν ναι, ποιο είναι το αντίστοιχο ποσοστό των εργαζομένων με αναπηρία ή μειονεκτούντων εργαζομένων;</p> <p>Εφόσον απαιτείται, προσδιορίστε σε ποια κατηγορία ή κατηγορίες εργαζομένων με αναπηρία ή μειονεκτούντων εργαζομένων ανήκουν οι απασχολούμενοι.</p>	<p>☐ Ναι ☐ Όχι</p> <p>[.....]</p> <p>[.....]</p> <p>[...]</p>
--	---

Συγκεκριμένα, στην περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή δεν επιλέγει να κάνει χρήση των διατάξεων του άρθρου 20 του ν. 4412/2016, ήτοι να περιορίσει το δικαίωμα συμμετοχής σε συγκεκριμένη κατηγορία/-ες οικονομικών φορέων από αυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του εν λόγω άρθρου, το πεδίο αυτό μπορεί και προτείνεται να απαλείφεται.

2.2.1.2. Μέρος III: Λόγοι αποκλεισμού:

Δεν δύνανται να απαλειφθούν:

- 1) **όλα τα πεδία της Ενότητας Α** (Λόγοι αποκλεισμού που σχετίζονται με ποινικές καταδίκες)¹⁷
- 2) **όλα τα πεδία της Ενότητας Β** (Λόγοι που σχετίζονται με την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης)¹⁸.
- 3) **το ακόλουθο πεδίο της Ενότητας Γ** (Λόγοι που σχετίζονται με αφερεγγυότητα, σύγκρουση συμφερόντων ή επαγγελματικό παράπτωμα), όσον αφορά ειδικά στην αθέτηση των υποχρεώσεων στον τομέα του εργατικού δικαίου¹⁹:

<p>Ο οικονομικός φορέας έχει, εν γνώσει του, αθετήσει τις υποχρεώσεις του στους τομείς του περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου²⁵;</p>	<p>☐ Ναι ☐ Όχι</p> <p>Εάν ναι, ο οικονομικός φορέας έχει λάβει μέτρα που να αποδεικνύουν την αξιοπιστία του παρά την ύπαρξη αυτού του λόγου αποκλεισμού («αυτοκάθαρση»);</p> <p>☐ Ναι ☐ Όχι</p> <p>Εάν το έχει πράξει, περιγράψτε τα μέτρα που λήφθηκαν: [.....]</p>
--	--

¹⁷ Πρόκειται για υποχρεωτικούς λόγους αποκλεισμού, τους οποίους η αναθέτουσα αρχή υποχρεωτικά περιλαμβάνει στα έγγραφα της σύμβασης και οφείλει να εξετάσει τη συνδρομή τους (Πρβλ. αρ. 73 παρ. 1 ν. 4412/2016)

¹⁸ Πρόκειται, ομοίως ως άνω, για υποχρεωτικό λόγο αποκλεισμού (Πρβλ. αρ. 73 παρ. 2 περ. α & β ν. 4412/2016)

¹⁹ Ομοίως ως άνω (Πρβλ. αρ. 73 παρ. 2 περ. γ του ν. 4412/2016, η οποία προστέθηκε με τη διάταξη του αρ. 39 παρ. 1 περ. β. του ν. 4488/2017). Επισημαίνεται ότι στο ΕΕΕΣ υπάρχει διακριτό πεδίο, μόνο ως προς τις υποχρεώσεις του εργατικού δικαίου, το οποίο και θα πρέπει να επιλέγεται υποχρεωτικά από τις αναθέτουσες αρχές. Ακολουθεί εκτενέστερη ανάλυση για το εν λόγω πεδίο κατωτέρω.

2.2.1.3. Μέρος IV: Κριτήρια επιλογής:

α. Ως προς τα πεδία της Ενότητας Α “Καταλληλότητα” και την υποχρεωτική συμπερίληψή τους στο ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ, υπό προϋποθέσεις, ακολουθεί εκτενής ανάλυση στην Ενότητα 3.4 της παρούσας.

β. Το πεδίο με αριθμ.10 της Ενότητας Γ (Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα), το οποίο αναφέρεται στο ποσοστό της σύμβασης που ο προσφέρων οικονομικός φορέας δύναται να αναθέσει με υπεργολαβία, είναι **υποχρεωτικό και δεν μπορεί να απαλειφθεί**, ήτοι:

10) Ο οικονομικός φορέας προτίθεται, να αναθέσει σε τρίτους υπό μορφή υπεργολαβίας⁴³ το ακόλουθο τμήμα (δηλ. ποσοστό) της σύμβασης:	[.....]
---	---------

Η δυνατότητα ανάθεσης ποσοστού της σύμβασης με υπεργολαβία εναπόκειται αποκλειστικά στη διακριτική ευχέρεια του οικονομικού φορέα και κατ’ επέκταση η αναθέτουσα αρχή δεν μπορεί να την απαγορεύσει ούτε και να απαλείψει το εν λόγω πεδίο²⁰

2.2.2.4. Το Μέρος VI: Τελικές δηλώσεις.

Το εν λόγω Μέρος είναι υποχρεωτικό και **δεν μπορεί να απαλειφθεί**, καθώς περιλαμβάνει τη δήλωση του οικονομικού φορέα ως προς την ακρίβεια και την ορθότητα των περιεχομένων στο ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ στοιχείων, την υπογραφή των, κατά περίπτωση, υπόχρεων προσώπων, καθώς και την, κατά περίπτωση, παροχή συγκατάθεσης εκ μέρους του οικονομικού φορέα προς την αναθέτουσα αρχή για την άντληση δικαιολογητικών από βάσεις δεδομένων²¹

2.3 Συμπλήρωση ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ από τους οικονομικούς φορείς

Η συμπλήρωση του ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ από τους οικονομικούς φορείς διενεργείται στο, ήδη προσαρμοσμένο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής, ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ, το οποίο παρέχεται κατάλληλα διαμορφωμένο από αυτήν .

Ειδικότερα:

Ως προς το ΤΕΥΔ οι οικονομικοί φορείς δύνανται:

- ✓ είτε να επεξεργάζονται και να συμπληρώνουν το ήδη διαμορφωμένο και αναρτημένο (σε επεξεργάσιμη μορφή) από την αναθέτουσα αρχή, αρχείο
- ✓ είτε να επεξεργάζονται και να διαμορφώνουν οι ίδιοι εξ αρχής το ΤΕΥΔ που είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα της Αρχής σε επεξεργάσιμη μορφή, συμπληρώνοντας τα απαιτούμενα για τη συγκεκριμένη διαδικασία πεδία.

Ως προς το ΕΕΕΣ, οι οικονομικοί φορείς δύνανται, μέσω της πλατφόρμας της Ε.Ε., να το συμπληρώσουν:

- ✓ είτε μέσω της λειτουργικότητας «Εισαγωγή ΕΕΕΠ», μέσω της οποίας τηλεφορτώνουν (upload) το ήδη διαμορφωμένο από την αναθέτουσα αρχή ΕΕΕΣ και, εν συνεχεία, το συμπληρώνουν
- ✓ είτε μέσω της λειτουργικότητας «Δημιουργία απάντησης», μέσω της οποίας διαμορφώνουν εξ αρχής το ΕΕΕΣ, επιλέγοντας και συμπληρώνοντας τα απαιτούμενα για την εκάστοτε διαδικασία πεδία, με βάση τους όρους των εγγράφων της σύμβασης.

²⁰ Πρβλ. άρθρα 58 & 131 ν. 4412/2016

²¹ Πρβλ. και αναλυτικά οριζόμενα για το εν λόγω Μέρος κατωτέρω στην παρούσα.

2.3.1 Τα πεδία του ΤΕΥΔ/ ΕΕΕΣ είναι δεκτικά διευκρινίσεων ή/ και συμπληρώσεων

Επισημαίνεται ότι, στις περιπτώσεις μη συμπλήρωσης ή/και μη ορθής συμπλήρωσης ενός ή περισσότερων πεδίων του ΤΕΥΔ/ ΕΕΕΣ, εκ μέρους των οικονομικών φορέων, παρέχεται η δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές να τους καλούν προκειμένου να παράσχουν σχετικές διευκρινίσεις ή να τα συμπληρώσουν, όπως οποιοδήποτε άλλο υποβληθέν, με την προσφορά τους, έγγραφο ή δικαιολογητικό, **σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 102 του ν. 4412/2016.**

Η εν λόγω δυνατότητα παρέχεται ανεξάρτητα από τον τρόπο επεξεργασίας και συμπλήρωσής του ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ, τον οποίον έχει επιλέξει ο οικονομικός φορέας, σύμφωνα με την ανωτέρω παράγραφο 2.3.1.

Ωστόσο, στις περιπτώσεις που επίκειται αποκλεισμός προσφέροντα ή υποψηφίου από τη διαδικασία, για λόγους ασάφειας των δικαιολογητικών και εγγράφων της προσφοράς, και, κατά συνέπεια, και του ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ ως τέτοιου, **οι αναθέτουσες αρχές υποχρεούνται να ζητούν διευκρινίσεις από τους οικονομικούς φορείς**, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 5 του ως άνω άρθρου. Σε περίπτωση που οι οικονομικοί φορείς δεν παράσχουν τις απαιτούμενες διευκρινίσεις ή οι εν λόγω διευκρινίσεις κριθούν μη ικανοποιητικές από τις αναθέτουσες αρχές, απορρίπτεται η προσφορά ή η αίτηση συμμετοχής τους και οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται από τη συγκεκριμένη διαδικασία.

Κατ' εξαίρεση, στις περιπτώσεις έλλειψης υπογραφής/ών στο ΤΕΥΔ/ ΕΕΕΣ δεν είναι δυνατή η προσφυγή στην, κατά τα ανωτέρω, δυνατότητα συμπλήρωσης, καθώς η έλλειψη υπογραφής στο ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ ή μη νόμιμη/έγκυρη υπογραφή του ισοδυναμεί με μη νόμιμη/έγκυρη υποβολή του, η δε ως άνω δυνατότητα παροχής διευκρινίσεων ή/ και συμπλήρωσης αφορά μόνο σε ήδη υποβληθέντα έγγραφα/ δικαιολογητικά²².

2.3.3 Το ΤΕΥΔ/ ΕΕΕΣ συναρτάται αποκλειστικά με τους όρους που περιλαμβάνονται στα έγγραφα της σύμβασης (διακήρυξη, αίτηση συμμετοχής κλπ) της εκάστοτε διαδικασίας. Ως εκ τούτου, οι αναθέτουσες αρχές **δεν δύνανται να αποκλείουν** οικονομικούς φορείς **λόγω μη συμπλήρωσης ή εσφαλμένης συμπλήρωσης** από τους τελευταίους πεδίων του ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ, τα οποία αφορούν σε στοιχεία **που δεν συνδέονται με όρους της διακήρυξης/ αίτησης συμμετοχής**, ακόμη και αν τα εν λόγω πεδία, εκ παραδρομής, έχουν παραμείνει στο διαμορφωθέν από τις αναθέτουσες αρχές ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ.

Τα ως άνω ισχύουν και στην περίπτωση που οι οικονομικοί φορείς αντίστοιχα, κατά τη διαμόρφωση και συμπλήρωση του ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ, περιλαμβάνουν ή/ και συμπληρώνουν πεδία, τα οποία δεν αντιστοιχούν στους όρους των εγγράφων της σύμβασης. Στην περίπτωση αυτή οι αναθέτουσες αρχές δεν λαμβάνουν υπόψη της τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στα εν λόγω πεδία.

2.3.4 Δεν υφίσταται δυνατότητα προσθήκης εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής ή των οικονομικών φορέων **νέων πεδίων ή τροποποίησης των υφιστάμενων**, συμπεριλαμβανομένου και του Μέρους VI “*Τελικές Δηλώσεις*”, καθώς το ΤΕΥΔ και το ΕΕΕΣ αποτελούν τυποποιημένα/ πρότυπα έγγραφα σύμβασης με δεσμευτική ισχύ.

²² Πρβλ. άρθρο 102 παρ. 2 τελευταίο εδάφιο ν. 4412/2016.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΠΕΔΙΩΝ ΤΟΥ ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ

3.1 Μέρος I²³: Πληροφορίες σχετικά με την αναθέτουσα αρχή/αναθέτοντα φορέα και τη διαδικασία ανάθεσης

A: Ονομασία, διεύθυνση και στοιχεία επικοινωνίας της αναθέτουσας αρχής (αα)/ αναθέτοντα φορέα (αφ)

- Ονομασία: [.....]
- Κωδικός Αναθέτουσας Αρχής / Αναθέτοντα Φορέα ΚΗΜΔΗΣ : [.....]
- Ταχυδρομική διεύθυνση / Πόλη / Ταχ. Κωδικός: [.....]
- Αρμόδιος για πληροφορίες: [.....]
- Τηλέφωνο: [.....]
- Ηλ. ταχυδρομείο: [.....]
- Διεύθυνση στο Διαδίκτυο (διεύθυνση δικτυακού τόπου) (εάν υπάρχει): [.....]

Ο «κωδικός Αναθέτουσας Αρχής / Αναθέτοντα Φορέα ΚΗΜΔΗΣ», που περιλαμβάνεται στο ως άνω πεδίο του ΤΕΥΔ, ταυτίζεται με τον κωδικό του φορέα στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ». Για τους φορείς που δεν διαθέτουν κωδικό στο Πρόγραμμα Διαύγεια, στο εν λόγω πεδίο συμπληρώνεται ο ειδικός κωδικός που τους έχει χορηγηθεί για τις καταχωρήσεις στο ΚΗΜΔΗΣ.

B: Πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία σύναψης σύμβασης

- Τίτλος ή σύντομη περιγραφή της δημόσιας σύμβασης (συμπεριλαμβανομένου του σχετικού CPV): [.....]
- Κωδικός στο ΚΗΜΔΗΣ: [.....]

Στο ως άνω πεδίο του ΤΕΥΔ, στο σημείο που αναγράφεται «Κωδικός στο ΚΗΜΔΗΣ», συμπληρώνεται ο αριθμός ανάρτησης της οικείας διακήρυξης ή πρόσκλησης (ΑΔΑΜ) στο ΚΗΜΔΗΣ.

3.2 Μέρος II: Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα

²³ Συμπληρώνεται ΜΟΝΟ από τις αναθέτουσες αρχές

Α: Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα:

Αρμόδιος ή αρμόδιοι ² :	[.....]
Τηλέφωνο:	[.....]
Ηλ. ταχυδρομείο:	[.....]
Διεύθυνση στο Διαδίκτυο (διεύθυνση δικτυακού τόπου) (εάν υπάρχει):	[.....]

Στην Ενότητα Α στο πεδίο «**Αρμόδιος ή αρμόδιοι**», συμπληρώνεται το όνομα ή τα ονόματα των αρμοδίων εκ μέρους του οικονομικού φορέα για **επικοινωνία** με την αναθέτουσα αρχή, για τους σκοπούς της συγκεκριμένης διαδικασίας, για την οποία υποβάλλεται το ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ. Το/α όνομα/τα αυτό/ά δεν ταυτίζονται κατ' ανάγκη με τους νόμιμους εκπροσώπους στην Ενότητα Β του Μέρους ΙΙ, ούτε με τον υπογράφωντα το ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ στο Μέρος VI "Τελικές Δηλώσεις".

<p><u>Μόνο σε περίπτωση προμήθειας κατ' αποκλειστικότητα, του άρθρου 20:</u> ο οικονομικός φορέας είναι προστατευόμενο εργαστήριο, «κοινωνική επιχείρηση»⁴ ή προβλέπει την εκτέλεση συμβάσεων στο πλαίσιο προγραμμάτων προστατευόμενης απασχόλησης;</p>	☐ Ναι ☐ Όχι
<p>Εάν ναι, ποιο είναι το αντίστοιχο ποσοστό των εργαζομένων με αναπηρία ή μειονεκτούντων εργαζομένων;</p>	[.....]
<p>Εφόσον απαιτείται, προσδιορίστε σε ποια κατηγορία ή κατηγορίες εργαζομένων με αναπηρία ή μειονεκτούντων εργαζομένων ανήκουν οι απασχολούμενοι.</p>	[.....] [.....]

ΠΡΟΣΟΧΗ:

Το ανωτέρω αποτελεί το μόνο πεδίο του Μέρους ΙΙ το οποίο μπορεί να διαγράψει η αναθέτουσα αρχή, καθώς αφορά "**σε περίπτωση προμήθειας κατ' αποκλειστικότητα, του άρθρου 20**", ήτοι επιλέγεται από την αναθέτουσα αρχή και συμπληρώνεται από τους οικονομικούς φορείς μόνο σε περιπτώσεις που η αναθέτουσα αρχή επιλέγει να εφαρμόσει τις διατάξεις του άρθρου 20 του ν. 4412/2016 και να περιορίσει το δικαίωμα συμμετοχής στους οριζόμενος στο εν λόγω άρθρο οικονομικούς φορείς.

Σε περίπτωση, ωστόσο, που δεν πρόκειται για διαδικασία του άρθρου 20, η τυχόν μη απαλοιφή του ανωτέρω πεδίου από την αναθέτουσα αρχή, δεν επηρεάζει το κύρος αυτής, ανεξάρτητα από τη συμπλήρωσή του ή μη από τον οικονομικό φορέα.

Επισημαίνεται ότι όλα τα υπόλοιπα πεδία του Μέρους ΙΙ. Α. «Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα» **δεν μπορούν να απαλειφθούν**, καθώς η συμπλήρωση αυτών εναπόκειται αποκλειστικά στον οικονομικό φορέα, ο οποίος δηλώνει τις περιλαμβανόμενες σε αυτά πληροφορίες.

Κατά περίπτωση, ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο/Μητρώο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό (π.χ. βάσει εθνικού συστήματος (προ)επιλογής);	☐ Ναι ☐ Όχι ☐ Άνευ αντικειμένου
---	--

Στο ως άνω πεδίο, ως προς τις συμβάσεις έργων, οι ημεδαπές εργοληπτικές επιχειρήσεις, οι οποίες διαθέτουν ενημερότητα πτυχίου, συμπληρώνουν την ένδειξη «ΝΑΙ», καθώς, σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 4 και 5 του άρθρου 20 του ν. 3669/2008, οι οποίες εξακολουθούν να ισχύουν²⁴, η **βεβαίωση εγγραφής στο ΜΕΕΠ, σε συνδυασμό με την ενημερότητα πτυχίου, συνιστά τον μοναδικό, επί της παρούσης, εθνικό²⁵ “επίσημο κατάλογο”²⁶** που πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 83²⁷ του ν. 4412/2016.

Επισημαίνεται ότι, ως προς τις διαδικασίες συμβάσεων προμηθειών, γενικών υπηρεσιών, εκπόνησης μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, **δεν υφίσταται επί του παρόντος εθνικός επίσημος κατάλογος** του άρθρου 83 του ν. 4412/2016.

Σημειώνεται, περαιτέρω, ότι **το Γ.Ε.ΜΗ δεν συνιστά επίσημο κατάλογο**, κατά τις διατάξεις του ίδιου άρθρου, και, κατά συνέπεια, δεν συμπληρώνεται από τους οικονομικούς φορείς στο εν λόγω πεδίο.

Σε κάθε περίπτωση επισημαίνεται ότι το πεδίο του ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ, που αφορά στην εγγραφή οικονομικών φορέων σε επίσημους καταλόγους, δεν μπορεί να απαλειφθεί από τις αναθέτουσες αρχές σε κανένα είδος σύμβασης (προμηθειών, υπηρεσιών, έργων, μελετών κλπ), καθώς δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο συμμετοχής στη διαδικασία αλλοδαπού οικονομικού φορέα, εγγεγραμμένου σε επίσημο κατάλογο της χώρας εγκατάστασής του ή άλλης χώρας ή ακόμη και το ενδεχόμενο εγγραφής ημεδαπού οικονομικού φορέα σε επίσημο κατάλογο άλλης χώρας, την εγγραφή στον οποίο δύναται να επικαλεστεί συμπληρώνοντας τη σχετική ένδειξη στο ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ.

Κατά συνέπεια, μόνο εφόσον ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος κατά τα ανωτέρω, σε επίσημο κατάλογο, συμπληρώνει, πέρα από την ένδειξη «ΝΑΙ» τα στοιχεία α έως ε που παρέχονται στο αμέσως ακόλουθο πεδίο²⁸, ήτοι:

²⁴ Πρβλ. περ. 31 του άρθρου 377 του ν. 4412/2016 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 22 του ν. 4441/2016 και ισχύει

²⁵ Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ.8 του άρθρου 83 του ν. 4412/2016, η εν λόγω εγγραφή δεν επιβάλλεται στους οικονομικούς φορείς άλλων κρατών μελών προκειμένου να συμμετάσχουν σε δημόσια σύμβαση. Οι αναθέτουσες αρχές αναγνωρίζουν τα ισοδύναμα πιστοποιητικά που εκδίδονται από οργανισμούς εγκατεστημένους σε άλλα κράτη μέλη και αποδέχονται επίσης και άλλα ισοδύναμα αποδεικτικά μέσα.

²⁶ Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 20 παρ. 5 του ν. 3669/2008 οι οποίες διατηρούνται σε ισχύ βάση της περ. 31 της παρ. 1 του άρθρου 377 του ν. 4412/2016 ορίζεται ότι “5. Για τη συμμετοχή σε διαγωνισμούς δημοσίων έργων χορηγείται σε κάθε εργοληπτική επιχείρηση εγγεγραμμένη στο Μ.Ε.ΕΠ. “ενημερότητα πτυχίου”, η οποία, σε συνδυασμό με τη βεβαίωση εγγραφής που εκδίδεται από την υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ., συνιστά “επίσημο κατάλογο αναγνωρισμένων εργοληπτών” ....και απαλλάσσει τις εργοληπτικές επιχειρήσεις από την υποχρέωση να καταθέτουν τα επιμέρους δικαιολογητικά στους διαγωνισμούς...”

²⁷ Πρβλ. και αντίστοιχο άρθρο 64 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ

²⁸ Άλλως συμπληρώνει την ένδειξη «ΟΧΙ» και δεν συμπληρώνει τις ερωτήσεις που ακολουθούν στα στοιχεία α έως ε.

<p>Εάν ναι:</p> <p>Απαντήστε στα υπόλοιπα τμήματα της παρούσας ενότητας, στην ενότητα Β και, όπου απαιτείται, στην ενότητα Γ του παρόντος μέρους, συμπληρώστε το μέρος V κατά περίπτωση, και σε κάθε περίπτωση συμπληρώστε και υπογράψτε το μέρος VI.</p> <p>α) Αναφέρετε την ονομασία του καταλόγου ή του πιστοποιητικού και τον σχετικό αριθμό εγγραφής ή πιστοποίησης, κατά περίπτωση:</p> <p>β) Εάν το πιστοποιητικό εγγραφής ή η πιστοποίηση διατίθεται ηλεκτρονικά, αναφέρετε:</p> <p>γ) Αναφέρετε τα δικαιολογητικά στα οποία βασίζεται η εγγραφή ή η πιστοποίηση και, κατά περίπτωση, την κατάταξη στον επίσημο κατάλογο⁵:</p> <p>δ) Η εγγραφή ή η πιστοποίηση καλύπτει όλα τα απαιτούμενα κριτήρια επιλογής;</p> <p>Εάν όχι:</p> <p><u>Επιπροσθέτως, συμπληρώστε τις πληροφορίες που λείπουν στο μέρος IV, ενότητες Α, Β, Γ, ή Δ κατά περίπτωση ΜΟΝΟ εφόσον αυτό απαιτείται στη σχετική</u></p>	<p>α) [.....]</p> <p>β) (διαδικτυακή διεύθυνση, αρχή ή φορέας έκδοσης, επακριβή στοιχεία αναφοράς των εγγράφων):[.....][.....][.....][.....]</p> <p>γ) [.....]</p> <p>δ) ☐ Ναι ☐ Όχι</p>
--	--

<p>Διακήρυξη ή στα έγγραφα της σύμβασης:</p> <p>ε) Ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα να τη λάβει απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος αυτή διατίθεται δωρεάν;</p> <p>Εάν η σχετική τεκμηρίωση διατίθεται ηλεκτρονικά, αναφέρετε:</p>	<p>ε) ☐ Ναι ☐ Όχι</p> <p>(διαδικτυακή διεύθυνση, αρχή ή φορέας έκδοσης, επακριβή στοιχεία αναφοράς των εγγράφων):</p> <p>[.....][.....][.....][.....]</p>
---	---

Ειδικότερες διευκρινήσεις:

- Στην ερώτηση υπό στοιχείο (α) αναγράφεται η ονομασία του επίσημου καταλόγου ή του πιστοποιητικού εγγραφής, καθώς και ο οικείος αριθμός εγγραφής ή πιστοποίησης του οικονομικού φορέα.
- Η ερώτηση υπό στοιχείο (β) συμπληρώνεται μόνο αν το πιστοποιητικό διατίθεται ηλεκτρονικά σε εθνική βάση δεδομένων²⁹ και η αναθέτουσα αρχή δύναται να το αντλήσει από την εν λόγω βάση δεδομένων.
- Στην ερώτηση υπό στοιχείο (γ) συμπληρώνονται τα δικαιολογητικά, στα οποία βασίζεται η εγγραφή στον κατάλογο, καθώς και η κατάταξη σε αυτόν (εφόσον προβλέπεται κατάταξη όπως π.χ. στο Μ.Ε.Ε.Π.). Ειδικά οι ημεδαπές εργοληπτικές επιχειρήσεις στην εν λόγω ερώτηση συμπληρώνουν τα δικαιολογητικά στα οποία βασίζεται η εγγραφή τους στην αντίστοιχη τάξη στο Μ.Ε.Ε.Π., σύμφωνα με τη σχετική Υπουργική Απόφαση³⁰ που καθορίζει τα απαιτούμενα, ανά τάξη, δικαιολογητικά εγγραφής στο Μ.Ε.Ε.Π. και χορήγησης ενημερότητας πτυχίου.
- Στην ερώτηση υπό στοιχείο (δ), οι οικονομικοί φορείς, απαντούν «ΝΑΙ», μόνο εάν το πιστοποιητικό εγγραφής τους στον επίσημο κατάλογο καλύπτει όλα τα κριτήρια επιλογής του Μέρους IV, τα οποία έχουν επιλεγεί από την αναθέτουσα αρχή ως προς τη συγκεκριμένη διαδικασία, για την οποία υποβάλλεται το ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ.
- Η ένδειξη **“Εάν όχι”** που ακολουθεί αφορά στην ερώτηση υπό στοιχείο (δ) του παρόντος πεδίου και όχι στην ερώτηση περί εγγραφής ή μη σε επίσημο κατάλογο. Ειδικά για το εν λόγω στοιχείο, εφόσον ο επίσημος κατάλογος δεν καλύπτει όλα τα κριτήρια επιλογής, όπως αυτά αναφέρονται στα έγγραφα της εκάστοτε διαδικασίας σύναψης σύμβασης, τότε συμπληρώνονται από τον οικονομικό φορέα επιπλέον και εκείνα τα πεδία των Ενοτήτων Α έως Δ του Μέρους IV, τα οποία, αφορούν σε κριτήρια επιλογής, τα οποία απαιτούνται από την αναθέτουσα αρχή στη συγκεκριμένη διαδικασία και δεν καλύπτονται από το πιστοποιητικό εγγραφής στον επίσημο κατάλογο.

²⁹ Πρβλ. ως προς την έννοια και τα χαρακτηριστικά των «εθνικών βάσεων δεδομένων» τα αναλυτικά αναφερόμενα στο Κεφάλαιο 4/ Ενότητα 4.1 της παρούσας «Τελικές Δηλώσεις»

³⁰ Πρβλ. Υ.Α. Αριθ. Δ15/οικ/24298/28.07.2005 (Β' 1105), όπως τροποποιήθηκε με την όμοια απόφαση με αριθμ. Δ15/οικ/15658 (ΦΕΚ Β' 2300/16.09.2013)

Β: Πληροφορίες σχετικά με τους νόμιμους εκπροσώπους του οικονομικού φορέα

Κατά περίπτωση, αναφέρετε το όνομα και τη διεύθυνση του προσώπου ή των προσώπων που είναι αρμόδια/εξουσιοδοτημένα να εκπροσωπούν τον οικονομικό φορέα για τους σκοπούς της παρούσας διαδικασίας ανάθεσης δημόσιας σύμβασης:

Εκπροσώπηση, εάν υπάρχει:	Απάντηση:
Όνοματεπώνυμο· συνοδευόμενο από την ημερομηνία και τον τόπο γέννησης εφόσον απαιτείται:	[.....] [.....]
Θέση/Ενεργών υπό την ιδιότητα	[.....]
Ταχυδρομική διεύθυνση:	[.....]
Τηλέφωνο:	[.....]
Ηλ. ταχυδρομείο:	[.....]
Εάν χρειάζεται, δώστε λεπτομερή στοιχεία σχετικά με την εκπροσώπηση (τις μορφές της, την έκταση, τον σκοπό ...):	[.....]

Συμπληρώνεται το όνομα και η διεύθυνση του προσώπου ή των προσώπων που είναι αρμόδια/εξουσιοδοτημένα να εκπροσωπούν τον οικονομικό φορέα για τους σκοπούς της συγκεκριμένης διαδικασίας στο πλαίσιο της οποίας υποβάλλεται το ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ, ήτοι συμπληρώνεται το/α όνομα/ατα του/ων φυσικού/ών προσώπου/ων το/α οποίο/α είναι αρμόδιο/α να εκπροσωπεί/ούν τον οικονομικό φορέα είτε με βάση τα νομιμοποιητικά έγγραφα του οικονομικού φορέα (π.χ καταστατικό/ΦΕΚ), είτε με βάση ειδική εξουσιοδότηση εκ μέρους του οικονομικού φορέα, η οποία καλύπτει τη συγκεκριμένη διαδικασία στο πλαίσιο της οποίας υποβάλλεται το ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ.

Το/α πρόσωπο, το όνομα του/ων οποίου/ων θα συμπληρωθεί/ούν στην εν λόγω ενότητα δεν ταυτίζονται κατ' ανάγκη με τα πρόσωπα που υποχρεούνται να υπογράψουν το Μέρος VI του ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ, και η μη ταύτιση των εν λόγω προσώπων δεν αποτελεί σε καμία περίπτωση λόγο αποκλεισμού του οικονομικού φορέα.

Γ: Πληροφορίες σχετικά με τη στήριξη στις ικανότητες άλλων ΦΟΡΕΩΝ⁷

Στήριξη:	Απάντηση:
Ο οικονομικός φορέας στηρίζεται στις ικανότητες άλλων οικονομικών φορέων προκειμένου να ανταποκριθεί στα κριτήρια επιλογής που καθορίζονται στο μέρος IV και στα (τυχόν) κριτήρια και κανόνες που καθορίζονται στο μέρος V κατωτέρω;	☐ Ναι ☐ Όχι

Εάν ναι, επισυνάψτε χωριστό έντυπο ΤΕΥΔ με τις πληροφορίες που απαιτούνται σύμφωνα με τις ενότητες Α και Β του παρόντος μέρους και σύμφωνα με το μέρος III, για κάθε ένα από τους σχετικούς φορείς, δεόντως συμπληρωμένο και υπογεγραμμένο από τους νομίμους εκπροσώπους αυτών.

Επισημαίνεται ότι θα πρέπει να περιλαμβάνονται επίσης το τεχνικό προσωπικό ή οι τεχνικές υπηρεσίες, είτε ανήκουν απευθείας στην επιχείρηση του οικονομικού φορέα είτε όχι, ιδίως οι υπεύθυνοι για τον έλεγχο της ποιότητας και, όταν πρόκειται για δημόσιες συμβάσεις έργων, το τεχνικό προσωπικό ή οι τεχνικές υπηρεσίες που θα έχει στη διάθεσή του ο οικονομικός φορέας για την εκτέλεση της σύμβασης.

Εφόσον είναι σχετικές για την ειδική ικανότητα ή ικανότητες στις οποίες στηρίζεται ο οικονομικός φορέας, παρακαλείσθε να συμπεριλάβετε τις πληροφορίες που απαιτούνται σύμφωνα με τα μέρη IV και V για κάθε ένα από τους οικονομικούς φορείς.

Για την πλήρωση των κριτηρίων οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας³¹ και των κριτηρίων τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας³² ένας οικονομικός φορέας μπορεί, κατά περίπτωση και για συγκεκριμένη σύμβαση, να στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών του με αυτούς³³.

Εξαίρεση ως προς τη δυνατότητα στήριξης στις ικανότητες άλλων φορέων αποτελεί η περίπτωση της παρ.3 του άρθρου 78, σύμφωνα με την οποία ορίζεται ότι «**Η στήριξη στις ικανότητες άλλων φορέων δεν εφαρμόζεται στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών υπηρεσιών³⁴ κάτω των ορίων**».

Συνεπώς, στην ανωτέρω περίπτωση, η αναθέτουσα αρχή προβαίνει στην απαλοιφή του πεδίου Γ του Μέρους II του ΤΕΥΔ «Πληροφορίες σχετικά με τη στήριξη στις ικανότητες άλλων φορέων».

Ειδικά όσον αφορά στα κριτήρια που σχετίζονται με τους τίτλους σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα που ορίζονται στην περίπτωση στ' του Μέρους II του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016 ή με την σχετική επαγγελματική εμπειρία, οι οικονομικοί φορείς, μπορούν να βασίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων μόνο εάν οι τελευταίοι θα εκτελέσουν τις εργασίες ή τις υπηρεσίες, για τις οποίες απαιτούνται οι συγκεκριμένες ικανότητες³⁵.

Διευκρινίζεται ότι, σε περίπτωση στήριξης στις ικανότητες άλλων οικονομικών φορέων, επισυνάπτεται

31 Πρβλ. παρ. 3 του άρθρου 75 του ν. 4412/2016

32 Πρβλ. παρ. 4 του άρθρου 75 του ν. 4412/2016

33 Πρβλ. άρθρο 78 παρ. 1 πρώτο εδάφιο

34 όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 2 παρ. 2 περ. 9.α του ν. 4412/2016.

35 Πρβλ. άρθρο 78 παρ. 1 δεύτερο εδάφιο του ν. 4412/2016.

χωριστό έντυπο ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ με τις πληροφορίες που απαιτούνται σύμφωνα με τις ενότητες Α και Β του Μέρους ΙΙ και σύμφωνα με το μέρος ΙΙΙ, για κάθε ένα από τους σχετικούς φορείς στις ικανότητες των οποίων στηρίζεται.

Δεδομένου ότι η στήριξη παρέχεται προκειμένου να ανταποκριθεί ο οικονομικός φορέας στα κριτήρια επιλογής που καθορίζονται στο Μέρος ΙV ³⁶, συμπληρώνονται επιπρόσθετα και οι πληροφορίες που απαιτούνται σύμφωνα με το Μέρος ΙV και τυχόν το Μέρος V για κάθε έναν από τους φορείς, στις ικανότητες των οποίων στηρίζεται ³⁷.

Το σύνολο των ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ των τρίτων, στις ικανότητες των οποίων στηρίζεται ο οικονομικός φορέας, συνοποβάλλονται από τον προσφέροντα οικονομικό φορέα εντός του φακέλου (φυσικού ή ηλεκτρονικού) «Δικαιολογητικά Συμμετοχής».

Το/α χωριστό/ά ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ θα πρέπει να είναι δεόντως συμπληρωμένο/α και υπογεγραμμένο/α από τον νόμιμο εκπρόσωπο του φορέα στις ικανότητες του οποίου στηρίζεται ο οικονομικός φορέας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 79Α του ν.4412/2016. Εφόσον ο τρίτος φορέας είναι φυσικό πρόσωπο, το χωριστό ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ υπογράφεται μόνο από αυτόν.

Επισημαίνεται, τέλος, ότι οι κατασκευαστές/ παραγωγοί ή/ και οι κάθε είδους «προμηθευτές» ειδών/ υλικών/ προϊόντων των οικονομικών φορέων/συμμετεχόντων δεν αποτελούν, κατά γενικό κανόνα, τρίτους φορείς ³⁸, υπό την έννοια των διατάξεων του άρθρου 78 του ν. 4412/2016 (αντίστοιχο άρθρο 63 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), στις ικανότητες των οποίων αυτοί στηρίζονται και, συνεπώς, δεν απαιτείται η υποβολή ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ εκ μέρους τους, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στην επόμενη παράγραφο.

Στην περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή προβλέπει στα έγγραφα της σύμβασης συγκεκριμένο κριτήριο επιλογής για τον έλεγχο της καταλληλότητας των προσφερόντων, όπως να διαθέτει συγκεκριμένες εγκαταστάσεις, μηχανήματα ή τεχνικό εξοπλισμό για την εκτέλεση της υπό ανάθεση σύμβασης ³⁹, τότε, εφόσον ο προσφέρων δεν διαθέτει ο ίδιος τις απαιτούμενες εγκαταστάσεις ή μηχανήματα και στηρίζεται στις ικανότητες τρίτων ως προς αυτά, ο οικονομικός φορέας που παρέχει στον προσφέροντα τις εν λόγω εγκαταστάσεις/μηχανήματα είναι τρίτος, κατά τα προαναφερθέντα, και απαιτείται να προσκομίσει ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ, στο οποίο δηλώνει ότι στηρίζει τον προσφέροντα ως προς το συγκεκριμένο κριτήριο επιλογής, ήτοι διαθέτει τις συγκεκριμένες εγκαταστάσεις/ μηχανήματα που απαιτεί η αναθέτουσα αρχή.

³⁶ και, εφόσον απαιτείται, και στα κριτήρια και κανόνες που καθορίζονται στο μέρος V του ΤΕΥΔ

³⁷ Παρέχονται αναλυτικές οδηγίες στο Μέρος ΙΙ.Γ του ΤΕΥΔ

³⁸ Επισημαίνεται ότι, με τις διατάξεις του άρθρου 377 παρ. 1 περ. 59 & 82 του ν. 4412/2016 καταργήθηκαν το άρθρο 18 του π.δ./ τος 118/2007 «Καταγωγή των προσφερομένων υλικών και δήλωση της επιχείρησης κατασκευής του τελικού προϊόντος» και το άρθρο 18 του Ε.Κ.Π.Ο.Τ.Α. «Προέλευση των προσφερομένων υλικών» αντίστοιχα.

³⁹ Πρβλ. Παράρτημα ΧΙΙ/ Μέρος ΙΙ: Τεχνική ικανότητα/ στοιχείο θ του Προσαρτήματος Α του ν. 4412/2016.

Δ: Πληροφορίες σχετικά με υπεργολάβους, στην ικανότητα των οποίων δεν στηρίζεται⁴⁰ ο οικονομικός φορέας

Υπεργολαβική ανάθεση :	Απάντηση:
Ο οικονομικός φορέας προτίθεται να αναθέσει οποιοδήποτε μέρος της σύμβασης σε τρίτους υπό μορφή υπεργολαβίας;	☐ Ναι ☐ Όχι Εάν ναι παραθέστε κατάλογο των προτεινόμενων υπεργολάβων και το ποσοστό της σύμβασης που θα αναλάβουν : [...]

Εάν η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας ζητούν ρητώς αυτές τις πληροφορίες (κατ' εφαρμογή του άρθρου 131 παρ. 5 ή εφόσον ο προσφέρων / υποψήφιος οικονομικός φορέας προτίθεται να αναθέσει σε τρίτους υπό μορφή υπεργολαβίας τμήμα της σύμβασης που υπερβαίνει το ποσοστό του 30% της συνολικής αξίας της σύμβασης σύμφωνα με το άρθρο 131 παρ. 6 και 7, επιπλέον των πληροφοριών που προβλέπονται στην παρούσα ενότητα, παρακαλείσθε να παράσχετε τις πληροφορίες που απαιτούνται σύμφωνα με τις ενότητες Α και Β του παρόντος μέρους και σύμφωνα με το μέρος ΙΙΙ για κάθε υπεργολάβο (ή κατηγορία υπεργολάβων).

Το ως άνω πεδίο συμπληρώνεται **μόνο** στην περίπτωση που ο προσφέρων προτίθεται να χρησιμοποιήσει υπεργολάβους, κατά την εκτέλεση της υπό ανάθεση σύμβασης, **στις ικανότητες των οποίων δεν στηρίζεται**.

Εάν, περαιτέρω, **στηρίζεται** στον υπεργολάβο και για ορισμένη/ες ικανότητες, ήτοι σε ένα ή περισσότερα από τα κριτήρια επιλογής του Μέρους ΙV, **τότε συμπληρώνει μόνο την Ενότητα Γ** «Πληροφορίες σχετικά με τη στήριξη στις ικανότητες άλλων ΦΟΡΕΩΝ» και όχι την παρούσα (Δ).

Επισημαίνεται ότι και στις δύο ως άνω περιπτώσεις ο οικονομικός φορέας επιπρόσθετα συμπληρώνει **το πεδίο με αριθμ. 10 της Ενότητας Γ** (Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα) **του Μέρους ΙV**, το οποίο αναφέρεται στο ποσοστό της σύμβασης που ο προσφέρων οικονομικός φορέας προτίθεται να αναθέσει με υπεργολαβία.

Ειδικότερα, ως προς το ως άνω πεδίο της Ενότητας Δ, και εφόσον απαιτείται η συμπλήρωσή του, σύμφωνα με τα ανωτέρω, συμπληρώνεται η σχετική ένδειξη Ναι/Όχι⁴¹ και, στην περίπτωση που συμπληρώνεται η ένδειξη «Ναι» παρατίθεται περαιτέρω σχετικός κατάλογος των προτεινόμενων υπεργολάβων και του ποσοστού της σύμβασης που θα αναλάβει να εκτελέσει έκαστος εξ αυτών.

Εν προκειμένω επισημαίνονται τα ακόλουθα:

⁴⁰ Εννοείται ότι, σε κάθε περίπτωση, κατά την οποία ο προσφέρων οικονομικός φορέας **στηρίζεται** σε μία ή περισσότερες ικανότητες του υπεργολάβου του, τότε **υποχρεωτικά** υποβάλλει χωριστό ΕΕΕΣ/ ΤΕΥΔ αυτού, **ανεξάρτητα από το ποσοστό της υπεργολαβίας** και το συμπληρώνει σύμφωνα με τα προαναφερθέντα στην Ενότητα Γ «*Στήριξη στις ικανότητες άλλων φορέων*»

⁴¹ Ως προς την υπεργολαβία πρβλ. τη με αρ. 10 ΚΟ της Αρχής με θέμα: "Θέματα που ανακύπτουν κατά τη χρήση της υπεργολαβίας και οροι εφαρμογής της", <http://www.eaadsy.gr/index.php/m-foreis/m-odigies>

- Σε περίπτωση που ο οικονομικός φορέας προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, τμήμα/τα της σύμβασης το/α οποίο/α υπερβαίνει/ουν σωρευτικά το ποσοστό του τριάντα τοις εκατό (30%) της συνολικής αξίας της σύμβασης, ο οικονομικός φορέας υποβάλλει χωριστά ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ, όπου παρατίθενται οι πληροφορίες που απαιτούνται σύμφωνα με τις ενότητες Α και Β του Μέρους ΙΙ και σύμφωνα με το Μέρος ΙΙΙ του ΤΕΥΔ/ ΕΕΕΣ ⁴² για κάθε έναν από τους υπεργολάβους.
- Σε περίπτωση μη υπέρβασης του εν λόγω ποσοστού, εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής να αποφασίσει και επομένως να ορίσει στην διακήρυξη ή στην πρόσκληση και στα έγγραφα της σύμβασης εάν οι σχετικές πληροφορίες των ενότητων Α και Β του Μέρους ΙΙ και του Μέρους ΙΙΙ, πρέπει ή δεν πρέπει να παρέχονται για υπεργολάβους στις ικανότητες των οποίων δεν βασίζεται ο οικονομικός φορέας, και κατά συνέπεια, εάν θα υποβληθεί από αυτούς ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ.
- Ωστόσο, **ειδικά στις συμβάσεις έργων** στα πρότυπα τεύχη διακηρύξεων περιλαμβάνεται ως όρος η **υποχρέωση υποβολής ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ, ανεξάρτητα από το ποσοστό της υπεργολαβίας**, ήτοι και σε περιπτώσεις ποσοστού μικρότερου του 30%.
- Σε όλες τις περιπτώσεις, που απαιτείται, κατά τα ανωτέρω, υποβολή ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ, επισυνάπτεται χωριστό/ά ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ δεόντως συμπληρωμένο/α και υπογεγραμμένο/α από τον/υς νόμιμο/ους εκπρόσωπο/ους του υπεργολάβου/ων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 79Α του ν.4412/2016. Εφόσον ο υπεργολάβος είναι φυσικό πρόσωπο, το χωριστό ΤΕΥΔ/ ΕΕΕΣ υπογράφεται μόνο από αυτόν.

---

42 Πρβλ. Μέρος ΙΙ.Δ του ΤΕΥΔ και σχετικές επεξηγήσεις

3.3 Μέρος III: Λόγοι αποκλεισμού

Λόγοι που σχετίζονται με ποινικές καταδίκες:	Απάντηση:
<p>Υπάρχει τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση εις βάρος του οικονομικού φορέα ή οποιοδήποτε προσώπου¹⁶ το οποίο είναι μέλος του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού του οργάνου ή έχει εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτό για έναν από τους λόγους που παρατίθενται ανωτέρω (σημεία 1-6), ή καταδικαστική απόφαση η οποία έχει εκδοθεί πριν από πέντε έτη κατά το μέγιστο ή στην οποία έχει οριστεί απευθείας περίοδος αποκλεισμού που εξακολουθεί να ισχύει;</p>	<p>☐ Ναι ☐ Όχι</p> <p>Εάν η σχετική τεκμηρίωση διατίθεται ηλεκτρονικά, αναφέρετε: (διαδικτυακή διεύθυνση, αρχή ή φορέας έκδοσης, επακριβή στοιχεία αναφοράς των εγγράφων):</p> <p>[.....][.....][.....][.....]¹⁷</p>
<p>Εάν ναι, αναφέρετε¹⁸:</p> <p>α) Ημερομηνία της καταδικαστικής απόφασης προσδιορίζοντας ποιο από τα σημεία 1 έως 6 αφορά και τον λόγο ή τους λόγους της καταδίκης,</p> <p>β) Προσδιορίστε ποιος έχει καταδικαστεί [ ].</p> <p>γ) Εάν ορίζεται απευθείας στην καταδικαστική απόφαση:</p>	<p>α) Ημερομηνία:[ ], σημείο(-α): [ ], λόγος(-οι): [ ]</p> <p>β) [.....]</p> <p>γ) Διάρκεια της περιόδου αποκλεισμού [.....] και σχετικό(-ά) σημείο(-α) [ ]</p> <p>Εάν η σχετική τεκμηρίωση διατίθεται ηλεκτρονικά, αναφέρετε: (διαδικτυακή διεύθυνση, αρχή ή φορέας έκδοσης, επακριβή στοιχεία αναφοράς των εγγράφων):</p> <p>[.....][.....][.....][.....]¹⁹</p>
<p>Σε περίπτωση καταδικαστικής απόφασης, ο οικονομικός φορέας έχει λάβει μέτρα που να αποδεικνύουν την αξιοπιστία του παρά την ύπαρξη σχετικού λόγου αποκλεισμού</p>	<p>☐ Ναι ☐ Όχι</p>
<p>(«αυτοκάθαρση»)²⁰;</p>	
<p>Εάν ναι, περιγράψτε τα μέτρα που λήφθηκαν²¹:</p>	<p>[.....]</p>

Με τις διατάξεις του άρθρου 107 παρ. 6 του ν. 4497/2017 τροποποιήθηκε το άρθρο 73 παρ. 1 εδ. α του ν. 4412/2016 και **προβλέπεται πλέον η ύπαρξη «αμετάκλητης» αντί «τελεσίδικης» καταδικαστικής απόφασης** ως υποχρεωτικός λόγος αποκλεισμού των οικονομικών φορέων για τα συγκεκριμένα αδικήματα που προβλέπονται στο άρθρο 73 παρ. 1 του ν. 4412/2016.

Κατά συνέπεια, δεδομένης της ως άνω νομοθετικής μεταβολής:

- Ως προς το **ΤΕΥΔ**, **οι αναθέτουσες αρχές οφείλουν να προσαρμόζουν το ως άνω πεδίο του Μέρους ΙΙΙ.Α** του ΤΕΥΔ και ειδικότερα, αντί της αναφοράς σε *“τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση”*, να θέτουν τη φράση *“αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση”*, η δε σχετική δήλωση του οικονομικού φορέα αφορά μόνο σε αμετάκλητες καταδικαστικές αποφάσεις.
- Ως προς το **ΕΕΕΣ** επισημαίνεται, δεδομένου ότι το εν λόγω τυποποιημένο έντυπο έχει εγκριθεί με τον Εκτελεστικό Κανονισμό 2016/7 (ΕΕ) της Επιτροπής της 5ης Ιανουαρίου 2016, ότι οι αναθέτουσες αρχές δεν δύνανται να διορθώσουν το αντίστοιχο πεδίο του ΕΕΕΣ, ωστόσο, **η σχετική αναφορά σε “τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση” στο ως άνω πεδίο, νοείται, ως “αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση”**, η δε σχετική δήλωση του οικονομικού φορέα, ομοίως, μόνο σε αμετάκλητες καταδικαστικές αποφάσεις.⁴³

Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι με τη διάταξη του άρθρου 107 παρ. 9 του ν. 4497/2017 προστέθηκε η παράγραφος 10 στο άρθρο 73 του ν. 4412/2016, σύμφωνα με την οποία: *«Εάν η περίοδος αποκλεισμού δεν έχει καθοριστεί με αμετάκλητη απόφαση, ορίζεται ότι στις περιπτώσεις της παραγράφου 1 η περίοδος αυτή ανέρχεται σε πέντε (5) έτη από την ημερομηνία της καταδίκης με αμετάκλητη απόφαση .....»*.

Ως εκ τούτου, **οι οικονομικοί φορείς οφείλουν να δηλώνουν** στο ως άνω πεδίο του ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ:

α) αμετάκλητες καταδικαστικές αποφάσεις - εφόσον δεν ορίζεται απευθείας σε αυτές περίοδος αποκλεισμού, **οι οποίες έχουν εκδοθεί το μέγιστο έως πέντε έτη, πριν από την ημερομηνία υποβολής της προσφοράς τους⁴⁴**, οι δε αναθέτουσες αρχές, ομοίως, λαμβάνουν υπόψη τους για την αξιολόγηση των οικονομικών φορέων και την επιβολή τυχόν αποκλεισμού τους από τη διαδικασία σύναψης της σύμβασης μόνο αμετάκλητες καταδικαστικές αποφάσεις εκδοθείσες κατά το προαναφερόμενο χρονικό διάστημα της πενταετίας **ή/και**

β) αμετάκλητες καταδικαστικές αποφάσεις, στις οποίες ορίζεται απευθείας περίοδος αποκλεισμού, η οποία εξακολουθεί να ισχύει κατά την ημερομηνία υποβολής της προσφοράς τους.

Γ: Λόγοι που σχετίζονται με αφερεγγυότητα, σύγκρουση συμφερόντων ή επαγγελματικό παράπτωμα

Καταρχάς επισημαίνεται, ως προς όλους τους δυνητικούς λόγους αποκλεισμού που περιλαμβάνονται στα πεδία της Ενότητας Γ του Μέρους ΙΙΙ του ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ, ότι με τη διάταξη του άρθρου 107 παρ. 9 του ν. 4497/2017 προστέθηκε η παράγραφος 10 στο άρθρο 73 του ν. 4412/2016, σύμφωνα με την οποία: *«Εάν η περίοδος αποκλεισμού δεν έχει καθοριστεί με αμετάκλητη απόφαση, ορίζεται..... στις περιπτώσεις της παραγράφου 4 στα τρία (3) έτη από την ημερομηνία του σχετικού γεγονότος.»*

Ως προς το πεδίο που ακολουθεί επισημαίνονται τα εξής:

⁴³ Σχετική ρητή αναφορά συμπεριλαμβάνεται στα έγγραφα της σύμβασης (διακήρυξη, αίτηση συμμετοχής). Πρβλ. και υποδείγματα διακηρύξεων προμηθειών και γενικών υπηρεσιών, καθώς και πρότυπα τεύχη έργων και μελετών που είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα της Αρχής.

⁴⁴ Πρβλ. και άρθρο 104 παρ. 1 του ν. 4412/2016

Πληροφορίες σχετικά με πιθανή αφερεγγυότητα, σύγκρουση συμφερόντων ή επαγγελματικό παράπτωμα	Απάντηση:
Ο οικονομικός φορέας έχει, εν γνώσει του , αθετήσει τις υποχρεώσεις του στους τομείς του περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου²⁵ ;	☐ Ναι ☐ Όχι Εάν ναι , ο οικονομικός φορέας έχει λάβει μέτρα που να αποδεικνύουν την αξιοπιστία του παρά την ύπαρξη αυτού του λόγου αποκλεισμού («αυτοκάθαρση»); ☐ Ναι ☐ Όχι Εάν το έχει πράξει , περιγράψτε τα μέτρα που λήφθηκαν: [.....]

Με την προσθήκη της περ. γ' στην παρ. 2 του άρθρου 73 του ν.4412/2016 (τροποποίηση με το άρθρο 39, παρ. 1 του ν. 4488/2017), ορίζεται, μεταξύ άλλων, ως υποχρεωτικός λόγος αποκλεισμού οικονομικού φορέα, η -υπό συγκεκριμένους όρους- επιβολή προστίμου σε αυτόν από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας για συγκεκριμένες παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας και ειδικότερα για εκείνες που χαρακτηρίζονται, σύμφωνα με την ΥΑ 2063/Δ1632/2011 (Β' 266), ως «υψηλής» ή «πολύ υψηλής» σοβαρότητας.

Στο πλαίσιο αυτό, η συμπλήρωση του ως άνω πεδίου πλέον καθίσταται υποχρεωτική, ως προς την αθέτηση των υποχρεώσεων στον τομέα εργατικού δικαίου και, ως εκ τούτου δε δύναται αυτό να απαλειφθεί από το ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ.

Επισημαίνεται ειδικότερα ότι:

- στο ΕΕΕΣ υπάρχει διακριτό πεδίο, μόνο ως προς τις υποχρεώσεις του εργατικού δικαίου, το οποίο και θα πρέπει να επιλέγεται υποχρεωτικά από τις αναθέτουσες αρχές,
- στο ΤΕΥΔ, δεδομένου, ότι στο ίδιο πεδίο περιλαμβάνεται η παραβίαση τόσο των υποχρεώσεων του εργατικού δικαίου όσο και του περιβαλλοντικού και κοινωνικού δικαίου, η αναθέτουσα αρχή, διαμορφώνει το εν λόγω πεδίο, ανάλογα με τους όρους των εγγράφων της σύμβασης, σε κάθε δε περίπτωση δεν μπορεί να απαλείψει από το εν λόγω πεδίο την αναφορά ως προς τις υποχρεώσεις του εργατικού δικαίου.

Αναφορικά με τις λοιπές υποχρεώσεις περιβαλλοντικού και κοινωνικού δικαίου, αυτές διατηρούν τον δυνητικό χαρακτήρα τους και επαφίεται στην αναθέτουσα αρχή η πρόβλεψή τους στα έγγραφα της σύμβασης ως λόγων αποκλεισμού και κατ' επέκταση η δήλωση αυτών στο εν λόγω πεδίο του ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ..

Ως προς το ακόλουθο πεδίο:

Μπορεί ο οικονομικός φορέας να επιβεβαιώσει ότι:	☐ Ναι ☐ Όχι
[...] γ) ήταν σε θέση να υποβάλλει χωρίς καθυστέρηση τα δικαιολογητικά που απαιτούνται από την αναθέτουσα αρχή/αναθέτοντα φορέα	

Η εν λόγω δήλωση, με την οποία ο οικονομικός φορέας αναλαμβάνει την υποχρέωση περί έγκαιρης

υποβολής δικαιολογητικών δεν αναφέρεται σε προγενέστερες διαδικασίες, αλλά **αφορά στη διαδικασία, στο πλαίσιο της οποίας υποβάλλεται το ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ**, παρά τη χρήση του ρήματος «ήταν», ήτοι ρήματος παρελθοντικού χρόνου, καθώς εν προκειμένω πρόκειται για εσφαλμένη μετάφραση στο ελληνικό κείμενο του Εκτελεστικού Κανονισμού του ΕΕΕΣ, αντί της ορθής «είναι».

Επισημαίνεται ότι, όπως ήδη προαναφέρθηκε, η Αρχή έχει ήδη αποστείλει επίσημο αίτημα διόρθωσης του ελληνικού κειμένου του Εκτελεστικού Κανονισμού προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και αναμένεται η έκδοση του επίσημου διορθωτικού, στο οποίο θα περιλαμβάνεται και η εν λόγω διόρθωση.

Επισημαίνεται, τέλος, ότι στη διάταξη του άρθρου 73 παρ. 4 περ. ζ του ν. 4412/2016 αναγράφεται ορθά η συγκεκριμένη αναφορά, με τη χρήση του ρήματος «είναι».

Δ. ΑΛΛΟΙ ΛΟΓΟΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ

Το εν λόγω πεδίο του ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ αφορά στον αμιγώς εθνικό λόγο αποκλεισμού της ονομαστικοποίησης των μετοχών των ανωνύμων εταιρειών και συμπληρώνεται μόνο σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, η εκτιμώμενη αξία των οποίων υπερβαίνει το 1.000.000,00 € χωρίς ΦΠΑ.

Ειδικότερα, ως προς τη συμπλήρωση του ΤΕΥΔ επισημαίνεται ότι, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι το ΤΕΥΔ υποβάλλεται σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων κάτω των ορίων εφαρμογής των Οδηγιών, όπως αυτά καθορίζονται στο άρθρο 5 και 235 του ν. 4412/2016 και του γεγονότος ότι τα κατώτατα όρια για την εφαρμογή των Οδηγιών, στην περίπτωση ανάθεσης συμβάσεων προμηθειών, γενικών υπηρεσιών, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών υπολείπονται του 1.000.000,00 €, προτείνεται η απαλοιφή του εν λόγω πεδίου του ΤΕΥΔ στις εν λόγω διαδικασίες κάτω των ορίων, ενώ ως προς τις συμβάσεις έργων η διατήρηση ή απαλοιφή του από τις αναθέτουσες αρχές εξαρτάται από την εκτιμώμενη αξία της υπό ανάθεση σύμβασης (άνω ή κάτω του 1.000.000,00 € αντίστοιχα).

3.4 Μέρος IV: Κριτήρια επιλογής

Ενότητα α: Γενική ένδειξη για όλα τα κριτήρια επιλογής.

α: Γενική ένδειξη για όλα τα κριτήρια επιλογής

Ο οικονομικός φορέας πρέπει να συμπληρώσει αυτό το πεδίο μόνο στην περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας έχει δηλώσει στη σχετική διακήρυξη ή στην πρόσκληση ή στα έγγραφα της σύμβασης που αναφέρονται στην διακήρυξη, ότι ο οικονομικός φορέας μπορεί να συμπληρώσει μόνο την Ενότητα α του Μέρους IV χωρίς να υποχρεούται να συμπληρώσει οποιαδήποτε άλλη ενότητα του Μέρους IV:

<i>Εκπλήρωση όλων των απαιτούμενων κριτηρίων επιλογής</i>	<i>Απάντηση</i>
Πληροί όλα τα απαιτούμενα κριτήρια επιλογής;	☐ Ναι ☐ Όχι

Η αναθέτουσα αρχή, έχει τη διακριτική ευχέρεια, στα έγγραφα της σύμβασης, να επιλέξει,:

- είτε μόνο τη συμπλήρωση, εκ μέρους των οικονομικών φορέων, της ενότητας **α “Γενική ένδειξη για όλα τα κριτήρια επιλογής”**
- είτε την αναλυτική συμπλήρωση από μέρους τους των πεδίων των Ενότητων Α έως Δ του Μέρους IV,

κατά περίπτωση.

Επισημαίνεται ότι η χρήση της ως άνω γενικής ένδειξης εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής επιτρέπεται **μόνο** εφόσον η τελευταία έχει δηλώσει ρητά στη σχετική διακήρυξη ή στην πρόσκληση ή στα λοιπά έγγραφα της σύμβασης, ότι οι οικονομικοί φορείς συμπληρώνουν **μόνο** την ενότητα α “Γενική ένδειξη για όλα τα κριτήρια επιλογής”.

Στην περίπτωση αυτή η αναθέτουσα αρχή διαμορφώνει αντίστοιχα το ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ, απαλείφοντας τις Ενότητες Α έως Δ του Μέρους IV⁴⁵, ώστε να μη δημιουργείται σύγχυση στους οικονομικούς φορείς.

Σε περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή δεν έχει επιλέξει τη συμπλήρωση της ως άνω Ενότητας α «Γενική Ένδειξη», οι Ενότητες Α – Δ συμπληρώνονται ως εξής:

A: Καταλληλότητα

Ο οικονομικός φορέας πρέπει να παράσχει πληροφορίες μόνον όταν τα σχετικά κριτήρια επιλογής έχουν προσδιοριστεί από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα στη σχετική διακήρυξη ή στην πρόσκληση ή στα έγγραφα της σύμβασης που αναφέρονται στην διακήρυξη.

Καταλληλότητα	Απάντηση
<p>1) Ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος στα σχετικά επαγγελματικά ή εμπορικά μητρώα που τηρούνται στην Ελλάδα ή στο κράτος μέλος εγκατάστασής³³; του:</p> <p><i>Εάν η σχετική τεκμηρίωση διατίθεται ηλεκτρονικά, αναφέρετε:</i></p>	<p>[...]</p> <p><i>(διαδικτυακή διεύθυνση, αρχή ή φορέας έκδοσης, επακριβή στοιχεία αναφοράς των εγγράφων):</i></p> <p>[.....][.....][.....]</p>
<p>2) Για συμβάσεις υπηρεσιών:</p> <p>Χρειάζεται ειδική έγκριση ή να είναι ο οικονομικός φορέας μέλος συγκεκριμένου οργανισμού για να έχει τη δυνατότητα να παράσχει τις σχετικές υπηρεσίες στη χώρα εγκατάστασής του</p> <p><i>Εάν η σχετική τεκμηρίωση διατίθεται ηλεκτρονικά, αναφέρετε:</i></p>	<p>☐ Ναι ☐ Όχι</p> <p>Εάν ναι, διευκρινίστε για ποια πρόκειται και δηλώστε αν τη διαθέτει ο οικονομικός φορέας:</p> <p>[...] ☐ Ναι ☐ Όχι</p> <p><i>(διαδικτυακή διεύθυνση, αρχή ή φορέας έκδοσης, επακριβή στοιχεία αναφοράς των εγγράφων):</i> [.....]</p> <p>[.....][.....]</p>

➤ Διευκρινίσεις ως προς τη συμπλήρωση των πεδίων της Ενότητας: Α «ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑ»

Οι ημεδαποί οικονομικοί φορείς, στα πεδία της Ενότητας Α, συμπληρώνουν σε ποιο μητρώο από τα αναφερόμενα στο Παράρτημα XI του Προσαρτήματος Α του Ν. 4412/2016 είναι εγγεγραμμένοι, ανάλογα με το είδος της υπό ανάθεση σύμβασης.

⁴⁵ Επισημαίνεται ότι στην πλατφόρμα της Ε.Ε., με την επιλογή της Γενικής Ένδειξης από την αναθέτουσα αρχή, απαλείφονται αυτόματα όλα τα πεδία των Ενοτήτων Α έως Δ του Μέρους IV.

Ως προς το ΤΕΥΔ επισημαίνεται ότι η σχετική απαλοιφή των πεδίων των Ενοτήτων Α έως Δ του Μέρους IV πρέπει να γίνεται από την αναθέτουσα αρχή στο διαμορφωμένο από αυτήν ΤΕΥΔ. Σε περίπτωση τυχόν εκ παραδρομής διαμόρφωσης αυτού, τόσο με τη διατήρηση της Γενικής Ένδειξης όσο και με τα πεδία των Ενοτήτων Α έως Δ, αντιμετωπίζεται από την αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ενότητα 2.3 της παρούσας.

Ειδικότερα, συμπληρώνονται κατά περίπτωση:

- εάν πρόκειται για δημόσιες συμβάσεις έργων, τα νομαρχιακά μητρώα, ή το ΜΕΕΠ, κατά περίπτωση, και αναφορά των σχετικών στοιχείων εγγραφής,
- εάν πρόκειται για συμβάσεις εκπόνησης μελετών, το Μητρώο Μελετητών ή το Μητρώο Γραφείων Μελετών, κατά περίπτωση και αναφορά των σχετικών στοιχείων εγγραφής,
- εάν πρόκειται για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών, το «Βιοτεχνικό ή Εμπορικό ή Βιομηχανικό Επιμελητήριο» ή το «Μητρώο Κατασκευαστών Αμυντικού Υλικού», κατά περίπτωση, και αναφορά των σχετικών στοιχείων εγγραφής,
- εάν πρόκειται για δημόσιες συμβάσεις παροχής γενικών υπηρεσιών και, εφόσον οι οικονομικοί φορείς πρέπει να διαθέτουν ειδική έγκριση ή να είναι μέλη συγκεκριμένου οργανισμού για να μπορούν να παράσχουν τη σχετική υπηρεσία, συμπληρώνεται η έγκριση αυτή ή η σχετική άδεια.

Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγκατεστημένοι σε άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπληρώνουν τα αντίστοιχα επαγγελματικά και εμπορικά μητρώα της χώρας εγκατάστασής τους, κατά περίπτωση, όπως αυτά αναφέρονται ειδικότερα στο Παράρτημα ΧΙ του Προσαρτήματος Α του ν. 4412/2016.

◆ Υποχρεωτική συμπλήρωση των πεδίων της Ενότητας: Α «ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑ»

Επισημαίνεται ότι, η συμπλήρωση των πεδίων της Ενότητας Α «Καταλληλότητα» για την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας είναι υποχρεωτική στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- στις συμβάσεις έργων με την αναγραφή της βεβαίωσης εγγραφής στο Μ.Ε.Ε.Π. ή στα νομαρχιακά μητρώα, κατά περίπτωση, καθώς η εγγραφή των ημεδαπών εργοληπτικών επιχειρήσεων στα εν λόγω Μητρώα είναι υποχρεωτική, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.
- στις συμβάσεις εκπόνησης μελετών, με την αναγραφή της βεβαίωσης εγγραφής στο Μητρώο Μελετητών ή στο Μητρώο Γραφείων Μελετών, καθώς η εγγραφή των ημεδαπών μελετητικών επιχειρήσεων σε ένα από τα εν λόγω Μητρώα, ανάλογα με το αν πρόκειται για ατομική επιχείρηση ή για νομικό πρόσωπο, είναι, ομοίως, υποχρεωτική, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις,
- σε περιπτώσεις συμβάσεων προμηθειών, για τις οποίες απαιτείται η εγγραφή σε επαγγελματικό ή εμπορικό μητρώο ως προϋπόθεση για την άσκηση του επαγγέλματος.

Β: Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια

Ο οικονομικός φορέας πρέπει να παράσχει πληροφορίες μόνον όταν τα σχετικά κριτήρια επιλογής έχουν προσδιοριστεί από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα στη σχετική διακήρυξη ή στην πρόσκληση ή στα έγγραφα της σύμβασης που αναφέρονται στην διακήρυξη.

Η εν λόγω ενότητα Β μπορεί να απαλειφθεί στο σύνολό της από την αναθέτουσα αρχή, αν τα σχετικά κριτήρια επιλογής δεν έχουν συμπεριληφθεί στη σχετική διακήρυξη ή στην πρόσκληση ή στα έγγραφα της σύμβασης.

Αντίθετα, στην περίπτωση που ένα ή περισσότερα από τα εν λόγω κριτήρια απαιτούνται από την αναθέτουσα αρχή, τα σχετικά πεδία συμπληρώνονται ως ακολούθως:

Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια	Απάντηση:
<p>1α) Ο («γενικός») ετήσιος κύκλος εργασιών του οικονομικού φορέα για τον αριθμό οικονομικών ετών που απαιτούνται στη σχετική διακήρυξη ή στην πρόσκληση ή στα έγγραφα της σύμβασης :</p> <p>και/ή,</p> <p>1β) Ο μέσος ετήσιος κύκλος εργασιών του οικονομικού φορέα για τον αριθμό ετών που απαιτούνται στη σχετική διακήρυξη ή στην πρόσκληση ή στα έγγραφα της σύμβασης είναι ο εξής³⁴:</p> <p><i>Εάν η σχετική τεκμηρίωση διατίθεται ηλεκτρονικά, αναφέρετε:</i></p>	<p>έτος: [.....] κύκλος εργασιών:[.....][...]νόμισμα έτος: [.....] κύκλος εργασιών:[.....][...]νόμισμα έτος: [.....] κύκλος εργασιών:[.....][...]νόμισμα</p> <p>(αριθμός ετών, μέσος κύκλος εργασιών): [.....],[.....][...]νόμισμα</p> <p><i>(διαδικτυακή διεύθυνση, αρχή ή φορέας έκδοσης, επακριβή στοιχεία αναφοράς των εγγράφων):</i> [.....][.....][.....]</p>
<p>2α) Ο ετήσιος («ειδικός») κύκλος εργασιών του οικονομικού φορέα στον επιχειρηματικό τομέα που καλύπτεται από τη σύμβαση και προσδιορίζεται στη σχετική διακήρυξη ή στην πρόσκληση ή στα έγγραφα της σύμβασης για τον αριθμό οικονομικών ετών που απαιτούνται είναι ο εξής:</p> <p>και/ή,</p> <p>2β) Ο μέσος ετήσιος κύκλος εργασιών του οικονομικού φορέα στον τομέα και για τον αριθμό ετών που απαιτούνται στη σχετική διακήρυξη ή στην πρόσκληση ή στα έγγραφα της σύμβασης είναι ο εξής³⁵:</p> <p><i>Εάν η σχετική τεκμηρίωση διατίθεται ηλεκτρονικά, αναφέρετε:</i></p>	<p>έτος: [.....] κύκλος εργασιών:[.....][...]νόμισμα έτος: [.....] κύκλος εργασιών:[.....][...]νόμισμα έτος: [.....] κύκλος εργασιών:[.....][...]νόμισμα</p> <p>(αριθμός ετών, μέσος κύκλος εργασιών): [.....],[.....][...]νόμισμα</p> <p><i>(διαδικτυακή διεύθυνση, αρχή ή φορέας έκδοσης, επακριβή στοιχεία αναφοράς των εγγράφων):</i> [.....][.....][.....]</p>

Ως «γενικός» κύκλος εργασιών νοείται ο κύκλος εργασιών που αναφέρεται σε όλες τις δραστηριότητες του οικονομικού φορέα.

Ως «ειδικός» κύκλος εργασιών νοείται ο κύκλος εργασιών που αναφέρεται στον τομέα δραστηριοτήτων που καλύπτεται από τη σύμβαση.

Ο ελάχιστος ετήσιος κύκλος εργασιών που συμπληρώνεται στα συγκεκριμένα πεδία από την αναθέτουσα αρχή δεν υπερβαίνει το διπλάσιο της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, εκτός από δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις.⁴⁶

3) Σε περίπτωση που οι πληροφορίες σχετικά με τον κύκλο εργασιών (γενικό ή ειδικό) δεν είναι διαθέσιμες για ολόκληρη την απαιτούμενη περίοδο, αναφέρετε την ημερομηνία που ιδρύθηκε ή άρχισε τις δραστηριότητές του ο οικονομικός φορέας:	[.....]
---	---------

Το εν λόγω πεδίο συμπληρώνεται μόνο εφόσον προβλέπεται αντίστοιχος όρος στη σχετική διακήρυξη/πρόσκληση/ έγγραφα της σύμβασης.

Λαμβανομένης υπόψη της οικονομικής συγκυρίας και των συνθηκών της αγοράς κρίνεται σκόπιμο όπως το εν λόγω πεδίο συμπεριλαμβάνεται στο ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ και φυσικά η εν λόγω δυνατότητα να προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης (διακήρυξη, αίτηση συμμετοχής κλπ), προκειμένου να μην αποκλείονται οι νεοσυσταθέντες οικονομικοί φορείς.

Σε κάθε περίπτωση, η ως άνω επιλογή ανήκει στη διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής.

4) Όσον αφορά τις χρηματοοικονομικές αναλογίες ³⁶ που ορίζονται στη σχετική διακήρυξη ή στην πρόσκληση ή στα έγγραφα της σύμβασης, ο οικονομικός φορέας δηλώνει ότι οι πραγματικές τιμές των απαιτούμενων αναλογιών έχουν ως εξής: Εάν η σχετική τεκμηρίωση διατίθεται ηλεκτρονικά, αναφέρετε:	(προσδιορισμός της απαιτούμενης αναλογίας-αναλογία μεταξύ x και y ³⁷ -και η αντίστοιχη αξία) (διαδικτυακή διεύθυνση, αρχή ή φορέας έκδοσης, επακριβή στοιχεία αναφοράς των εγγράφων): [.....][.....][.....]
--	--

Το ως άνω πεδίο συμπληρώνεται από τους οικονομικούς φορείς, μόνο στην περίπτωση που στα έγγραφα της σύμβασης έχει οριστεί ως κριτήριο επιλογής και ειδικότερα ως απαίτηση χρηματοοικονομικής επάρκειας η κάλυψη ορισμένης ελάχιστης αναλογίας μεταξύ στοιχείων των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων του οικονομικού φορέα (π.χ. αναλογία στοιχείων ενεργητικού και παθητικού).

⁴⁶ Πρβλ. άρθρο 75 παρ. 3 υποπ. 2 ν. 4412/2016

<p>5) Το ασφαλισμένο ποσό στην ασφαλιστική κάλυψη επαγγελματικών κινδύνων του οικονομικού φορέα είναι το εξής:</p> <p><i>Εάν οι εν λόγω πληροφορίες διατίθενται ηλεκτρονικά, αναφέρετε:</i></p>	<p>[.....][...]νόμισμα</p> <p><i>(διαδικτυακή διεύθυνση, αρχή ή φορέας έκδοσης, επακριβή στοιχεία αναφοράς των εγγράφων):</i></p> <p>[.....][.....][.....]</p>
--	--

Το ως άνω πεδίο συμπληρώνεται από τους οικονομικούς φορείς, μόνο στην περίπτωση που στα έγγραφα της σύμβασης έχει οριστεί ως κριτήριο επιλογής και ειδικότερα ως απαίτηση χρηματοοικονομικής επάρκειας ορισμένο ελάχιστο ποσό ασφαλιστικής κάλυψης επαγγελματικών κινδύνων που πρέπει να πληροί ο οικονομικός φορέας (π.χ. ασφαλιστική κάλυψη για σωματικές βλάβες που μπορεί να προκληθούν κατά την εκτέλεση της σύμβασης ποσού τουλάχιστον .....). *[συμπληρώνεται το αντίστοιχο ποσό από την αναθέτουσα αρχή].*

<p>6) Όσον αφορά τις λοιπές οικονομικές ή χρηματοοικονομικές απαιτήσεις, οι οποίες (ενδέχεται να) έχουν προσδιοριστεί στη σχετική διακήρυξη ή στην πρόσκληση ή στα έγγραφα της σύμβασης, ο οικονομικός φορέας δηλώνει ότι:</p> <p><i>Εάν η σχετική τεκμηρίωση που ενδέχεται να έχει προσδιοριστεί στη σχετική προκήρυξη ή στα έγγραφα της σύμβασης διατίθεται ηλεκτρονικά, αναφέρετε:</i></p>	<p>[.....]</p> <p><i>(διαδικτυακή διεύθυνση, αρχή ή φορέας έκδοσης, επακριβή στοιχεία αναφοράς των εγγράφων):</i></p> <p>[.....][.....][.....]</p>
---	--

Στο εν λόγω πεδίο, **ειδικά ως προς τις συμβάσεις έργων, οι ημεδαπές εργοληπτικές επιχειρήσεις** που είναι εγγεγραμμένες στο ΜΕΕΠ **δηλώνουν τη μη υπέρβαση** των ανώτατων επιτρεπτών ορίων **ανεκτέλεστου** υπολοίπου εργολαβικών συμβάσεων, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 20 παρ. 4 του ν. 3669/2008, όπως ισχύει.

Περαιτέρω, στο εν λόγω πεδίο, οι οικονομικοί φορείς δηλώνουν τυχόν άλλες χρηματοοικονομικές απαιτήσεις, οι οποίες ενδεχομένως έχουν προσδιοριστεί στα έγγραφα της σύμβασης από την αναθέτουσα αρχή, πέραν αυτών που ορίζονται ρητά στο άρθρο 75 παρ. 3 του ν. 4412/2016.

Γ: Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα

Ο οικονομικός φορέας πρέπει να παράσχει πληροφορίες μόνον όταν τα σχετικά κριτήρια επιλογής έχουν οριστεί από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα στη σχετική διακήρυξη ή στην πρόσκληση ή στα έγγραφα της σύμβασης που αναφέρονται στη διακήρυξη .

Η εν λόγω ενότητα Γ μπορεί να απαλειφθεί στο σύνολό της από την αναθέτουσα αρχή/αναθέτοντα φορέα, αν τα σχετικά κριτήρια επιλογής δεν έχουν συμπεριληφθεί στη σχετική διακήρυξη ή στην πρόσκληση ή στα έγγραφα της σύμβασης.

Αντίθετα, στην περίπτωση που ένα ή περισσότερα από τα εν λόγω κριτήρια απαιτούνται από την αναθέτουσα αρχή, τα σχετικά πεδία συμπληρώνονται ως ακολούθως:

Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα	Απάντηση:								
<p>1α) Μόνο για τις δημόσιες συμβάσεις έργων:</p> <p>Κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς³⁸, ο οικονομικός φορέας έχει εκτελέσει τα ακόλουθα έργα του είδους που έχει προσδιοριστεί:</p> <p><i>Εάν η σχετική τεκμηρίωση όσον αφορά την καλή εκτέλεση και ολοκλήρωση των σημαντικότερων εργασιών διατίθεται ηλεκτρονικά, αναφέρετε:</i></p>	<p>Αριθμός ετών (η περίοδος αυτή προσδιορίζεται στη σχετική διακήρυξη ή στην πρόσκληση ή στα έγγραφα της σύμβασης που αναφέρονται στην διακήρυξη):</p> <p>[...]</p> <p>Έργα: [.....]</p> <p><i>(διαδικτυακή διεύθυνση, αρχή ή φορέας έκδοσης, επακριβή στοιχεία αναφοράς των εγγράφων):</i></p> <p>[.....][.....][.....]</p>								
<p>1β) Μόνο για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών:</p> <p>Κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς³⁹, ο οικονομικός φορέας έχει προβεί στις ακόλουθες κυριότερες παραδόσεις αγαθών του είδους που έχει προσδιοριστεί ή έχει παράσχει τις ακόλουθες κυριότερες υπηρεσίες του είδους που έχει προσδιοριστεί:</p> <p>Κατά τη σύνταξη του σχετικού καταλόγου αναφέρετε τα ποσά, τις ημερομηνίες και τους παραλήπτες δημόσιους ή ιδιωτικούς⁴⁰:</p>	<p>Αριθμός ετών (η περίοδος αυτή προσδιορίζεται στη σχετική διακήρυξη ή στην πρόσκληση ή στα έγγραφα της σύμβασης που αναφέρονται στην διακήρυξη):</p> <p>[.....]</p> <table border="1" data-bbox="785 1469 1417 1608"> <thead> <tr> <th>Περιγραφή</th> <th>ποσά</th> <th>ημερομηνίες</th> <th>παραλήπτες</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	Περιγραφή	ποσά	ημερομηνίες	παραλήπτες				
Περιγραφή	ποσά	ημερομηνίες	παραλήπτες						

Στα ως άνω πεδία οι οικονομικοί φορείς δηλώνουν την προηγούμενη εμπειρία τους, ανάλογα με το είδος της υπό ανάθεση σύμβασης (1α για συμβάσεις έργων/ 1β για συμβάσεις προμηθειών, γενικών υπηρεσιών, εκπόνησης μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών), εφόσον στα λοιπά έγγραφα της σύμβασης (διακήρυξη, αίτηση συμμετοχής κλπ) έχει οριστεί ως κριτήριο επιλογής και ειδικότερα ως κριτήριο τεχνικής ικανότητας των οικονομικών φορέων.

Επισημαίνεται ότι στο Παράρτημα ΧΙΙ/ Μέρος ΙΙ του Προσαρτήματος Α του ν. 4412/2016 ορίζεται ως μέγιστη περίοδος αναφοράς, που μπορεί να ζητούν οι αναθέτουσες αρχές:

- η **πενταετία** για **συμβάσεις έργων** και
- η **τριετία** για **συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών**, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται τόσο οι συμβάσεις γενικών υπηρεσιών όσο και οι συμβάσεις εκπόνησης μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών.

Ωστόσο, στο ίδιο ως άνω Παράρτημα, προβλέπεται ότι, στις περιπτώσεις που κρίνεται απαραίτητο, για τη διασφάλιση ικανοποιητικού επιπέδου ανταγωνισμού, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ορίζουν στα έγγραφα της σύμβασης ότι θα λαμβάνονται υπόψη στοιχεία σχετικών αγαθών ή υπηρεσιών που παραδόθηκαν ή εκτελέστηκαν πριν από την τελευταία τριετία, ή έργων που εκτελέστηκαν πριν από την τελευταία πενταετία.

<p>2) Ο οικονομικός φορέας μπορεί να χρησιμοποιήσει το ακόλουθο τεχνικό προσωπικό ή τις ακόλουθες τεχνικές υπηρεσίες⁴¹, ιδίως τους υπεύθυνους για τον έλεγχο της ποιότητας:</p> <p>Στην περίπτωση δημόσιων συμβάσεων έργων, ο οικονομικός φορέας θα μπορεί να χρησιμοποιήσει το ακόλουθο τεχνικό προσωπικό ή τις ακόλουθες τεχνικές υπηρεσίες για την εκτέλεση του έργου:</p>	<p>[.....]</p> <p>[.....]</p>
---	-------------------------------

Στο εν λόγω πεδίο οι οικονομικοί φορείς δηλώνουν το τεχνικό προσωπικό ή τις τεχνικές υπηρεσίες που μπορεί να χρησιμοποιήσουν κατά την εκτέλεση της σύμβασης, εφόσον η αναθέτουσα αρχή ζητά τις εν λόγω πληροφορίες στα λοιπά έγγραφα της σύμβασης (διακήρυξη, αίτηση συμμετοχής κλπ) ως κριτήριο επιλογής και ειδικότερα ως κριτήριο τεχνικής ικανότητας των οικονομικών φορέων.

Διευκρινίζεται ότι το πρώτο εδάφιο της ως άνω παραγράφου 2 αφορά σε όλα τα είδη συμβάσεων (έργα, μελέτες, γενικές υπηρεσίες και προμήθειες), σε αντίθεση με το δεύτερο εδάφιο που αφορά ειδικά στις συμβάσεις έργων.

<p>5) Για σύνθετα προϊόντα ή υπηρεσίες που θα παρασχεθούν ή, κατ' εξαίρεση, για προϊόντα ή υπηρεσίες που πρέπει να ανταποκρίνονται σε κάποιον ιδιαίτερο σκοπό:</p> <p>Ο οικονομικός φορέας θα επιτρέπει τη διενέργεια ελέγχων⁴² όσον αφορά το παραγωγικό δυναμικό ή τις τεχνικές ικανότητες του οικονομικού φορέα και, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, όσον αφορά τα μέσα μελέτης και έρευνας που αυτός διαθέτει καθώς και τα μέτρα που λαμβάνει για τον έλεγχο της ποιότητας;</p>	<p>☐ Ναι ☐ Όχι</p>
---	--

Εφόσον η αναθέτουσα αρχή επιθυμεί να προβεί σε ελέγχους στους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς σχετικά με το παραγωγικό δυναμικό τους, τα μέσα μελέτης και έρευνας που διαθέτουν κλπ, σε περιπτώσεις

σύνθετων προϊόντων ή υπηρεσιών, θα πρέπει αφενός να ορίσουν στα έγγραφα της σύμβασης την εν λόγω απαίτηση ως κριτήριο επιλογής και ειδικότερα ως απαίτηση τεχνικής ικανότητας και αφετέρου να επιλέξουν το ως άνω πεδίο στο ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ.

<p>6) Οι ακόλουθοι τίτλοι σπουδών και επαγγελματικών προσόντων διατίθενται από:</p> <p>α) τον ίδιο τον πάροχο υπηρεσιών ή τον εργολάβο,</p> <p>και/ή (ανάλογα με τις απαιτήσεις που ορίζονται στη σχετική πρόσκληση ή διακήρυξη ή στα έγγραφα της σύμβασης)</p> <p>β) τα διευθυντικά στελέχη του:</p>	<p>α)[.....]</p> <p>β) [.....]</p>
---	------------------------------------

Στο εν λόγω πεδίο οι οικονομικοί φορείς δηλώνουν τους τίτλους σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα του παρόχου υπηρεσιών και/ ή των διευθυντικών στελεχών του, εφόσον η αναθέτουσα αρχή ζητά τις εν λόγω πληροφορίες στα λοιπά έγγραφα της σύμβασης (διακήρυξη, αίτηση συμμετοχής κλπ) ως κριτήριο επιλογής και ειδικότερα ως κριτήριο τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας των οικονομικών φορέων.

Στο συγκεκριμένο πεδίο οι οικονομικοί φορείς δηλώνουν, επίσης, τα στοιχεία, τους τίτλους σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα (εμπειρία κλπ) του προσωπικού, το οποίο πρόκειται να εκτελέσει την υπό ανάθεση σύμβαση, συμπεριλαμβανομένης της «Ομάδας Έργου» στις συμβάσεις γενικών υπηρεσιών ή της «Ομάδας μελέτης» στις συμβάσεις εκπόνησης μελετών⁴⁷.

Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα XII Μέρος II του Προσαρτήματος Α, σημείο στ) του ν. 4412/2016, η αναφορά τίτλων σπουδών και επαγγελματικών προσόντων του παρόχου υπηρεσιών ή του εργολήπτη ή των διευθυντικών στελεχών της επιχείρησης μπορεί να ορίζεται ως αποδεικτικό στοιχείο των τεχνικών ικανοτήτων των οικονομικών φορέων, “υπό την προϋπόθεση ότι δεν αξιολογούνται ως κριτήριο ανάθεσης”.

Ως εκ τούτου, **εφιστάται η προσοχή** στις αναθέτουσες αρχές ότι οι ως άνω **τίτλοι σπουδών και επαγγελματικά προσόντα** δύνανται να αποτελούν, σύμφωνα με τους όρους των λοιπών εγγράφων της σύμβασης, **διαζευκτικά**:

- ✓ **είτε κριτήριο ποιοτικής επιλογής** και ειδικότερα κριτήριο επαγγελματικής ικανότητας των οικονομικών φορέων (οπότε και συμπληρώνεται το ως άνω πεδίο του ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ) **και δεν βαθμολογείται (κριτήριο «on/ off)**
- ✓ **είτε κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης**⁴⁸, (οπότε δεν επιλέγεται από τις αναθέτουσες αρχές το ως άνω πεδίο), και στην περίπτωση αυτή αξιολογείται και βαθμολογείται, κατά την ανάθεση της σύμβασης, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στα έγγραφα της σύμβασης από την αναθέτουσα αρχή

σε καμία, όμως, περίπτωση και τα δύο.

<p>10) Ο οικονομικός φορέας προτίθεται, να αναθέσει σε τρίτους υπό μορφή υπεργολαβίας⁴³ το ακόλουθο τμήμα (δηλ. ποσοστό) της σύμβασης:</p>	<p>[.....]</p>
---	----------------

Όπως ήδη προαναφέρθηκε ότι η δυνατότητα του προσφέροντα να αναθέσει τμήμα της σύμβασης υπό μορφή

⁴⁷ Πρβλ. άρθρο 86 παρ. 4 & 6 αντίστοιχα του ν. 4412/2016

⁴⁸ Πρβλ. και άρθρο 86 παρ. 2 περ.β του ν. 4412/2106.

υπεργολαβίας σε τρίτους, δεν μπορεί να αποκλειστεί από τις αναθέτουσες αρχές και για τον λόγο αυτό το εν λόγω πεδίο δεν δύναται να απαλειφθεί.

Στο συγκεκριμένο πεδίο (10) οι οικονομικοί φορείς δηλώνουν συγκεκριμένο ποσοστό της υπό ανάθεση σύμβασης, το οποίο προτίθενται να αναθέσουν σε υπεργολάβο/ υπεργολάβους με βάση αναφοράς την εκατοντηαία κλίμακα ποσόστωσης (πχ. 10%, 23%, 30% κλπ).

Επισημαίνεται ότι η **εξαιρέση που προβλέπεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 78 του ν.4412/2016, αφορά μόνο** στο δικαίωμα της αναθέτουσας αρχής να απαιτεί την **εκτέλεση ορισμένων κρίσιμων καθηκόντων** απευθείας από **τον ίδιο** προσφέροντα⁴⁹, υπό την έννοια ότι τα εν λόγω κρίσιμα καθήκοντα δεν μπορεί ο προσφέρων οικονομικός φορέας να τα αναθέσει σε υπεργολάβο.

Η εν λόγω απαίτηση πάντως πρέπει να αφορά σε συγκεκριμένα μόνο καθήκοντα και να ορίζεται ρητά στα έγγραφα της σύμβασης (διακήρυξη, αίτηση συμμετοχής κλπ) και **σε καμία περίπτωση δεν αναιρεί τη εν γένει δυνατότητα του οικονομικού φορέα να αναθέτει υπεργολαβικά άλλα καθήκοντα στο πλαίσιο της ίδιας σύμβασης.**

<p>12) Για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών:</p> <p>Μπορεί ο οικονομικός φορέας να προσκομίσει τα απαιτούμενα πιστοποιητικά που έχουν εκδοθεί από επίσημα ιστιτούτα ελέγχου ποιότητας ή υπηρεσίες αναγνωρισμένων ικανοτήτων, με τα οποία βεβαιώνεται η καταλληλότητα των προϊόντων, επαληθευόμενη με παραπομπές στις τεχνικές προδιαγραφές ή σε πρότυπα, και τα οποία ορίζονται στη σχετική διακήρυξη ή στην πρόσκληση ή στα έγγραφα της σύμβασης που αναφέρονται στη διακήρυξη;</p> <p>Εάν όχι, εξηγήστε τους λόγους και αναφέρετε ποια άλλα αποδεικτικά μέσα μπορούν να προσκομιστούν:</p> <p>Εάν η σχετική τεκμηρίωση διατίθεται ηλεκτρονικά, αναφέρετε:</p>	<p>☐ Ναι ☐ Όχι</p> <p>[.....]</p> <p>(διαδικτυακή διεύθυνση, αρχή ή φορέας έκδοσης, επακριβή στοιχεία αναφοράς των εγγράφων): [.....][.....][.....]</p>
--	---

Το πεδίο (12) της Ενότητας Γ αφορά μόνο σε δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και σε αυτό δηλώνονται τα πιστοποιητικά, τα οποία βεβαιώνουν την **καταλληλότητα των προϊόντων**, σε αντίθεση με την αμέσως επόμενη ενότητα Δ, με την οποία και δεν θα πρέπει να συγχέεται, καθώς σε αυτήν δηλώνονται τα πιστοποιητικά που βεβαιώνουν την καταλληλότητα του οικονομικού φορέα (επιχείρησης).

⁴⁹ Στην περίπτωση συμβάσεων έργων ή συμβάσεων υπηρεσιών ή στην περίπτωση εργασιών τοποθέτησης και εγκατάστασης στο πλαίσιο σύμβασης προμηθειών, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν την εκτέλεση ορισμένων κρίσιμων καθηκόντων απευθείας από τον ίδιο τον προσφέροντα ή, αν η προσφορά υποβάλλεται από ένωση οικονομικών φορέων, όπως αναφέρεται στην παρ.2 του άρθρου 19, από έναν από τους συμμετέχοντες στην ένωση αυτή.

Δ: Συστήματα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης

Ο οικονομικός φορέας πρέπει να παράσχει πληροφορίες μόνον όταν τα συστήματα διασφάλισης ποιότητας και/ή τα πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης έχουν ζητηθεί από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα στη σχετική διακήρυξη ή στην πρόσκληση ή στα έγγραφα της σύμβασης.

Στο παρόν πεδίο δηλώνονται τα πιστοποιητικά τα οποία βεβαιώνουν τη **συμμόρφωση των οικονομικών φορέων** με τα απαιτούμενα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας ή/ και περιβαλλοντικής διαχείρισης.

Επισημαίνεται ότι η **Ενότητα Δ αφορά τους ίδιους τους οικονομικούς φορείς** (επιχειρήσεις ατομικές ή νομικά πρόσωπα) και δεν θα πρέπει να συγχέεται με την αμέσως προηγούμενη ενότητα Γ, η οποία αφορά στα προς προμήθεια προϊόντα.

Τέλος, σημειώνεται ότι σχετικά με το σύνολο των αναφερομένων στα πεδία του Μέρους IV μπορείτε, επιπλέον, να συμβουλευθείτε και την Κατευθυντήρια Οδηγία 13 “Κριτήρια ποιοτικής επιλογής και έλεγχος καταλληλότητας” (ΑΔΑ: ΩΒΥ7ΟΞΤΒ-ΤΛ7) της Αρχής.

3.5 Μέρος V: Περιορισμός του αριθμού των πληρούντων τα κριτήρια επιλογής υποψηφίων.

Το Μέρος V συμπληρώνεται **μόνο** σε περίπτωση ανάθεσης σύμβασης με **κλειστή διαδικασία, ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση, διαδικασία ανταγωνιστικού διαλόγου και σε συμπράξεις καινοτομίας** (δεν αφορά σε ανοικτές διαδικασίες και συνοπτικούς διαγωνισμούς, όταν οι τελευταίοι διενεργούνται με ανοικτή διαδικασία).

Ως εκ τούτου, **η αναθέτουσα αρχή θα πρέπει να απαλείφει το εν λόγω Μέρος από το ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ, σε περίπτωση ανοικτής διαδικασίας και συνοπτικού διαγωνισμού που διενεργείται, ομοίως, με ανοικτή διαδικασία.**

Μέρος V: Περιορισμός του αριθμού των πληρούντων τα κριτήρια επιλογής υποψηφίων

Ο οικονομικός φορέας πρέπει να παράσχει πληροφορίες μόνον όταν η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας έχει προσδιορίσει αντικειμενικά και χωρίς διακρίσεις κριτήρια ή κανόνες που πρόκειται να εφαρμοστούν για τον περιορισμό του αριθμού των υποψηφίων που θα προσκληθούν να υποβάλουν προσφορά ή να συμμετάσχουν στον διάλογο. Οι πληροφορίες αυτές, οι οποίες μπορούν να συνοδεύονται από απαιτήσεις όσον αφορά τα πιστοποιητικά (ή το είδος τους) ή τις μορφές αποδεικτικών εγγράφων, εφόσον συντρέχει περίπτωση, που θα πρέπει να προσκομιστούν, ορίζονται στη σχετική διακήρυξη ή στην πρόσκληση ή στα έγγραφα της σύμβασης.

Για κλειστές διαδικασίες, ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση, διαδικασίες ανταγωνιστικού διαλόγου και συμπράξεις καινοτομίας μόνον:

Ο οικονομικός φορέας δηλώνει ότι:

Περιορισμός του αριθμού	Απάντηση:
<p>Πληροί τα αντικειμενικά και χωρίς διακρίσεις κριτήρια ή κανόνες που πρόκειται να εφαρμοστούν για τον περιορισμό του αριθμού των υποψηφίων με τον ακόλουθο τρόπο:</p> <p>Εφόσον ζητούνται ορισμένα πιστοποιητικά ή λοιπές μορφές αποδεικτικών εγγράφων, αναφέρετε για καθένα από αυτά αν ο οικονομικός φορέας διαθέτει τα απαιτούμενα έγγραφα:</p> <p>Εάν ορισμένα από τα εν λόγω πιστοποιητικά ή λοιπές μορφές αποδεικτικών στοιχείων διατίθενται ηλεκτρονικά⁴⁴, αναφέρετε για το καθένα:</p>	<p>[...]</p> <p>☐ Ναι ☐ Όχι⁴⁵</p> <p>(διαδικτυακή διεύθυνση, αρχή ή φορέας έκδοσης, επακριβή στοιχεία αναφοράς των εγγράφων): [.....][.....][.....]⁴⁶</p>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΗΛΩΣΕΙΣ/ ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ**Μέρος VI: Τελικές δηλώσεις**

Ο κάτωθι υπογεγραμμένος, δηλώνω επισήμως ότι τα στοιχεία που έχω αναφέρει σύμφωνα με τα μέρη I – IV ανωτέρω είναι ακριβή και ορθά και ότι έχω πλήρη επίγνωση των συνεπειών σε περίπτωση σοβαρών ψευδών δηλώσεων.

Ο κάτωθι υπογεγραμμένος, δηλώνω επισήμως ότι είμαι σε θέση, κατόπιν αιτήματος και χωρίς καθυστέρηση, να προσκομίσω τα πιστοποιητικά και τις λοιπές μορφές αποδεικτικών εγγράφων που αναφέρονται⁴⁷, εκτός εάν :

α) η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας έχει τη δυνατότητα να λάβει τα σχετικά δικαιολογητικά απευθείας με πρόσβαση σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος αυτή διατίθεται δωρεάν⁴⁸.

β) η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας έχουν ήδη στην κατοχή τους τα σχετικά έγγραφα.

Ο κάτωθι υπογεγραμμένος δίδω επισήμως τη συγκατάθεσή μου στ... [προσδιορισμός της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντα φορέα, όπως καθορίζεται στο μέρος I, ενότητα Α], προκειμένου να αποκτήσει πρόσβαση σε δικαιολογητικά των πληροφοριών τις οποίες έχω υποβάλλει στ... [να προσδιοριστεί το αντίστοιχο μέρος/ενότητα/σημείο] του παρόντος Τυποποιημένου Εντύπου Υπεύθυνης Δήλωσης για τους σκοπούς τ... [προσδιορισμός της διαδικασίας προμήθειας: (συνοπτική περιγραφή, παραπομπή στη δημοσίευση στον εθνικό τύπο, έντυπο και ηλεκτρονικό, αριθμός αναφοράς)].

Ημερομηνία, τόπος και, όπου ζητείται ή είναι απαραίτητο, υπογραφή(-ές): [.....]

4.1 Τελικές δηλώσεις

Καταρχάς, επισημαίνεται ότι **το εν λόγω Μέρος**, όπως ήδη προαναφέρθηκε, **δεν μπορεί να απαλειφθεί**, καθώς περιλαμβάνει τη δήλωση των οικονομικών φορέων, ως προς την ακρίβεια και την ορθότητα των περιεχομένων στο ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ στοιχείων, την υπογραφή των, κατά περίπτωση, υπόχρεων προσώπων, καθώς και την, κατά περίπτωση, παροχή συγκατάθεσης εκ μέρους τους προς την αναθέτουσα αρχή για την άντληση δικαιολογητικών από βάσεις δεδομένων.

Ειδικότερα, οι οικονομικοί φορείς δηλώνουν ότι οι πληροφορίες που έχουν αναφέρει στα Μέρη I έως V, κατά περίπτωση, του ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ, είναι ακριβείς και ορθές και επίσης ότι έχουν πλήρη επίγνωση των έννομων συνεπειών, σε περίπτωση που η δήλωσή τους περιλαμβάνει ψευδή στοιχεία (ενδεικτικά: απόρριψη της προσφοράς, κατάπτωση εγγύησης συμμετοχής, ποινική ευθύνη για ψευδείς δηλώσεις).

Περαιτέρω, οι οικονομικοί φορείς δηλώνουν ότι θα προσκομίσουν εγκαίρως, κατόπιν αιτήματος της αναθέτουσας αρχής, τα πιστοποιητικά και τα λοιπά αποδεικτικά έγγραφα που επιβεβαιώνουν τα δηλωθέντα από αυτούς στο ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ.

Οι οικονομικοί φορείς δεν υποχρεούνται να προσκομίσουν τα σχετικά αποδεικτικά έγγραφα στις ακόλουθες δύο περιπτώσεις:

- ✓ **εάν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να τα αντλήσει** απευθείας και δωρεάν, **μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων** σε οποιοδήποτε κράτος- μέλος ή
- ✓ **εάν η αναθέτουσα αρχή έχει ήδη στην κατοχή της τα σχετικά έγγραφα** (για παράδειγμα από άλλη

διαδικασία σύναψης σύμβασης, στην οποία τα έχει ήδη υποβάλλει ο οικονομικός φορέας, με την αυτονόητη προϋπόθεση ότι εξακολουθούν να ισχύουν).

Ως εθνικές βάσεις δεδομένων νοούνται, σύμφωνα με το άρθρο 79 παρ. 6 & 7 του ν. 4412/2016, ηλεκτρονικές βάσεις, οι οποίες λειτουργούν και τηρούνται σε εθνικό επίπεδο από οποιοδήποτε κράτος-μέλος, περιέχουν σχετικές πληροφορίες για τους οικονομικούς φορείς και οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιούνται από τις αναθέτουσες αρχές τόσο του κράτους – μέλους, στο οποίο τηρούνται, όσο και από τις αναθέτουσες αρχές άλλων κρατών-μελών υπό τους ίδιους όρους, ήτοι παρέχουν ισότιμη, απευθείας και δωρεάν πρόσβαση.

Υπό το πρίσμα αυτό, προς τον σκοπό εφαρμογής του άρθρου 79 του ν. 4412/2016, επισημαίνεται ότι **στην Ελλάδα δεν υφίστανται εθνικές βάσεις δεδομένων**, οι οποίες να παρέχουν απευθείας, καθολική και δωρεάν πρόσβαση στις αναθέτουσες αρχές οποιουδήποτε κράτους- μέλους, για την άντληση των σχετικών δικαιολογητικών των οικονομικών φορέων.

Δεν μπορεί να αποκλειστεί, ωστόσο, το ενδεχόμενο συμμετοχής στη διαδικασία αλλοδαπού οικονομικού φορέα, στη χώρας εγκατάστασής του οποίου να υφίσταται εθνική βάση δεδομένων, σύμφωνα με τα προαναφερθέντα ή ακόμη και το ενδεχόμενο επίκλησης από ημεδαπό οικονομικό φορέα εθνικής βάσης δεδομένων άλλου κράτους- μέλους, στην οποία να τηρούνται δεδομένα που τον αφορούν, με τη συμπλήρωση της σχετικής ένδειξης στο ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ.

Σε κάθε περίπτωση, **εφόσον συντρέχει μία από τις δύο ως άνω παρεκκλίσεις, η αναθέτουσα αρχή υποχρεούται να μην αναζητήσει τα σχετικά δικαιολογητικά από τον οικονομικό φορέα**, ο δε τελευταίος δεν υποχρεούται να τα προσκομίσει, ακόμη και εάν η αναθέτουσα αρχή υποβάλει σχετικό αίτημα.

Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι, **εάν δεν συντρέχει μία από τις ως άνω παρεκκλίσεις και ο οικονομικός φορέας δεν προσκομίσει** έγκαιρα στην αναθέτουσα αρχή, **τα σχετικά δικαιολογητικά**, με τα οποία αποδεικνύει τα στοιχεία που δήλωσε στο ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ, η μη προσκόμιση των εν λόγω δικαιολογητικών αποτελεί, κατά περίπτωση, **λόγο αποκλεισμού του οικονομικού φορέα και ενδεχομένως επιβολής και άλλων κυρώσεων** (κατάπτωση εγγύησης συμμετοχής, ποινική ευθύνη για παροχή ψευδών δηλώσεων κλπ).

Σε συνέχεια των προαναφερθέντων, επισημαίνεται ότι το πεδίο που ακολουθεί, στο οποίο ο οικονομικός φορέας παρέχει τη συγκατάθεσή του στην αναθέτουσα αρχή να αποκτήσει πρόσβαση σε δικαιολογητικά, συναρτάται αποκλειστικά με τις περιπτώσεις, στις οποίες ο οικονομικός φορέας έχει δηλώσει -σε ένα ή περισσότερα πεδία του ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ- ότι το σχετικό δικαιολογητικό διατίθεται δωρεάν σε εθνική βάση δεδομένων.

Κατά συνέπεια, **δεδομένης της μη ύπαρξης**, σύμφωνα με τα προαναφερθέντα, **στην Ελλάδα εθνικών βάσεων δεδομένων, οι ημεδαποί οικονομικοί φορείς δεν συμπληρώνουν το εν λόγω πεδίο**, εκτός εάν επικαλούνται πιστοποιητικό που τους αφορά και διατίθεται σε εθνική βάση δεδομένων άλλου κράτους- μέλους, οι δε αλλοδαποί ενδέχεται να συμπληρώνουν το εν λόγω πεδίο, εφόσον έχουν δηλώσει στα πεδία του ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ εθνική βάση δεδομένων, στην οποία διατίθεται συγκεκριμένο πιστοποιητικό που επικαλούνται.

4.2 Υπογραφή ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ

Με την παρ. 13 του άρθρου 107 του ν.4497/2017 (Α/171) προστέθηκε το άρθρο 79Α στο ν.4412/2016, το οποίο έχει ως εξής:

*«Άρθρο 79Α
Υπογραφή Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης.*

1. Κατά την υποβολή του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (ΕΕΕΣ) του άρθρου 79, είναι δυνατή, με μόνη την υπογραφή του κατά περίπτωση εκπροσώπου του οικονομικού φορέα η προκαταρκτική απόδειξη των λόγων αποκλεισμού που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 73 για το σύνολο των φυσικών προσώπων που είναι μέλη του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του ή έχουν εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτόν. .

2. Ως εκπρόσωπος του οικονομικού φορέα για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, νοείται ο νόμιμος εκπρόσωπος αυτού, όπως προκύπτει από το ισχύον καταστατικό ή το πρακτικό εκπροσώπησης του κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς ή αίτησης συμμετοχής ή το αρμοδίως εξουσιοδοτημένο φυσικό πρόσωπο να εκπροσωπεί τον οικονομικό φορέα για διαδικασίες σύναψης συμβάσεων ή για συγκεκριμένη διαδικασία σύναψης σύμβασης.

3. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται και για την υπογραφή του Τυποποιημένου Εντύπου Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) το οποίο εκδίδει η Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.)»

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι **είναι δυνατή, με μόνη την υπογραφή** του κατά περίπτωση **νομίμου εκπροσώπου, ή αρμοδίως εξουσιοδοτημένου** για το σκοπό αυτό **προσώπου**, η προκαταρκτική απόδειξη των λόγων αποκλεισμού της παρ. 1 του άρθρου 73 του ν.4412/2016, για το σύνολο των φυσικών προσώπων που είναι μέλη του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του, ή έχουν εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτόν.

Ως εκπρόσωπος του οικονομικού φορέα για την υπογραφή του ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ, νοείται ο νόμιμος εκπρόσωπος αυτού, όπως προκύπτει από το ισχύον καταστατικό του κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς ή αίτησης συμμετοχής ή το αρμοδίως εξουσιοδοτημένο φυσικό πρόσωπο να εκπροσωπεί τον οικονομικό φορέα για διαδικασίες σύναψης συμβάσεων ή συγκεκριμένης διαδικασίας σύμβασης.

Επισημαίνεται τέλος, ότι η παροχή της ως άνω δυνατότητας, σε καμία περίπτωση, δεν σημαίνει ότι οι αναθέτουσες αρχές αποκλείουν οικονομικούς φορείς στις περιπτώσεις που το ΤΕΥΔ/ ΕΕΕΣ υπογράφεται από όλα τα φυσικά πρόσωπα που αναφέρονται στο τελευταίο εδάφιο του άρθρου 73 παρ. 1 του ν. 4412/2016.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Η ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΜΠΟΥΣΟΥΛΕΓΚΑ

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Προέδρου
2. Γραφείο Διεθνών Σχέσεων
3. Γραφείο Νομικού Συμβούλου
4. Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Συμβάσεων
5. Διεύθυνση Βάσεων Δεδομένων & Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων
6. Διεύθυνση Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης
7. Διεύθυνση Νομικών Υπηρεσιών
8. Διεύθυνση Συντονισμού και Ελέγχου 9. Περιφερειακό Γραφείο Θεσσαλονίκης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

- 1)** Προεδρία της Δημοκρατίας
- 2)** Βουλή των Ελλήνων
- 3)** Όλα τα Υπουργεία/ Γενικές-Ειδικές Γραμματείες (Γραφεία κ. Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών, Υφυπουργών, Δ/νσεις Νομοθετικού έργου, Τμήματα Προμηθειών, προς περαιτέρω ενημέρωση και εποπτευομένων φορέων) -Υπουργείο Εσωτερικών (προς περαιτέρω κοινοποίηση και στους ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού, Τμήματα/Γραφεία Προμηθειών),
 -Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης,
 -Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης,
 -Υπουργείο Εθνικής Άμυνας,
 -Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων (προς περαιτέρω κοινοποίηση και στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα [Πανεπιστήμια, Πολυτεχνεία, Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης, -Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης,
 -Υπουργείο Εξωτερικών,
 -Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων,
 -Υπουργείο Οικονομικών,
 -Υπουργείο Υγείας,
 -Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης
 -Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού (προς περαιτέρω κοινοποίηση στις Εφορείες Αρχαιοτήτων),
 -Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας,
 -Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών,
 -Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής,
 Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής,
 -Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων,
 -Υπουργείο Τουρισμού.
- 4)** Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης (προς περαιτέρω ενημέρωση και των Ειδικών Υπηρεσιών και Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης ν. 3614/2007 και Μονάδας Οργάνωσης της Διαχείρισης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων (ΜΟΔ Α.Ε.)
- 5)** Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης (Γρ. Γενικού Γραμματέα)
- 6)** Γενική Γραμματεία Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών (Γρ. Γενικού Γραμματέα)
- 7)** Επιτροπή Προμηθειών Υγείας (προς περαιτέρω κοινοποίηση και στις Υγειονομικές Περιφέρειες (ΥΠΕ), τα νοσοκομεία και τους εποπτευόμενους φορείς Υπουργείου Υγείας, Τμήματα Προμηθειών)
- 8)** Όλες τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις (Γραφεία κ. Γενικών Γραμματέων, Δ/νσεις Νομοθετικού)
  - Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής
  - Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας
  - Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας
  - Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελοποννήσου – Δυτικής Ελλάδας – Ιονίου
  - Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αιγαίου
  - Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης
  - Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας – Θράκης
- 9)** Ανεξάρτητες Αρχές (Γραφεία κ. Προέδρων)
- 10)** Κέντρο Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου, Μονάδα Παρακολούθησης Διαγωνισμών και Συμβάσεων